

ÚJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III ÉVFOLYAM 21. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 MÁJUS 22.
5707 SZIVAN 3.

Hazatérnek a munkaszolgálatosok

A békeszerződés még nem lépett érvénybe. Még hátra van több nagyhatalom törvényhozásának ratifikálása. Az idegenben lévő hadifoglyokat tehát még nem kellene visszaengedni hazájukba.

De a Szovjetunió túltette magát a formai előfeltételeken. A hazánkat a fasizmus igája alól felszabadító birodalom nem vár arra, hogy a magyar hadifoglyokat azért bocsássa haza, mert erre a békeszerződés kötelezi. Sztálin generalisszimuszak Rákosi Mátyás levelére adott válasza közölte, hogy a magyar hadifoglyok bázabocsátása még ebben a hónapban megkezdődik.

Köszönjük — az egész magyar néppel együtt — a baráti Szovjetunió nemes gesztusát!

Köszönjük — az egész magyar néppel együtt — Sztálin generalisszimusz nagylelkű elhatározását!

Most már tudjuk, hogy rövidesen hazajönnek mindazok, akik a világ történelmi sorsforgatagban életben maradtak. Hazajönnek a zsidó anyák várva-várt gyermekei. Hazajönnek a zsidó feleségek várva-várt férjei. Hazajönnek a zsidó apák, akik közül sokan nem is látták még gyermekeiket. Hazajönnek a zsidó testvérek, rokonok, barátok.

Ölő karokkal várja őket hozzátartozóikon, szeret-

teiken túl — az egész nagy zsidó közösség, a megmaradt magyar zsidóság.

A munkaszolgálatosok ugyanis külön kategóriát képeztek a hadifoglyok sorában. A munkaszolgálatosok nem a fogságbaesés pillanatában kerültek idegenbe. Már előbb is idegenségben éltek, amikor sohasem tudhatták, hogy mikor pusztítják el őket azok a magyar fasiszták, akik többnyire elpusztítási szándékkal hajszolták a határokon túlra a „lapátosokat”. A hadifogságbajutás — valljuk be — a fasizmus idején rendszerint életmentés volt a magyar zsidó munkaszolgálatosok számára.

Azóta nagyot fordult a világ. A munkaszolgálatosok, akik hontalanok voltak saját hazájukban, egy demokratikus Magyarországra térnek vissza, amely megbélyegezte a múlt bűneit, alkotmányába iktatta az emberi jogokat és néphírség előtt vonja felelősségre a munkaszolgálatosok gyilkosait, kínzóit, éheztetőit.

Várjuk a messziről jövő munkaszolgálatosokat. Reméljük, hogy hamarosan itt lesznek és — apellott, hogy beállnak a demokrácia és az antifasizista küzdelem harcosai közé — hű fiai lesznek a zsidó közösségnek: azoknak, akik idehaza szenvedtek végig az új középkor borzalmain.

A törvény és népe

Írta: KATONA JÓZSEF

A törvény — születését és sokszor tragikus életét írta meg Thomas Mann a minapiban magyar nyelven is közreadott remekművében. A vizionális erővel jelentő könyv Mózes alakját magasztja előttünk — noha a lélekkutatás és emberábrázolás modern eszközeit is igénybe veszi és a régmúltak sötétjébe vesző mende-mondákat is felhasznál — az író mély bölcsesége, elragadó szenvedélye, mosolygó vidámsága egyaránt hitünket erősítik, mert a könyv lapjain hit él. Az író hőisével, a mi legnagyobb hősünkkel — Mózesrel, akit éli át, miképpen lesz a kőfaragó művész keze nyomán az amorfi kötőmaggól szoboralkotás, amely Isten képmását viseli: a hitetlen, pogány, durvalékű, bálványos-babonás, erkölcsiség nélküli nép előttünk válik — a Láthatatlan népévé. A mester napról-napra tör, zuzza, faragja, vési anyagát: mindennap új parancsot kapnak, tilalmak és utasítások keletkeznek — ezt tedd, ezt ne tedd. Megbüntet a Láthatatlan, ha ezt teszed — megbüntet, ha amazt nem teszed. A nép zugolódik, ingerlékeny és haragos. Ujra meg újra ellenszegül — de a büntetéstől fél, látja, hogy a Láthatatlan megtorolja a bűnt — ezért lassan meghunyászkodik — és engedelmeskedik.

Igy vajudik sorsával, Isten szövetségével — érzi a kötelelem súlyát, alig viseli el a kötelességek jármát — de látja Mózesben az ő Ura szolgáját

és minden parancsra áment mond. Így születik meg — a törvény. Mózes felmegy Isten hegyére. Negyven napig időzik ott: körülötte kénese, büzlő forró fémek gőzei — a hegyet felhő takarja el — és ott dolgozik a mester. „Vas-tag csuklóival” törizuzza a hegyi sziklát, furja, vágja, vési a táblák szikrázó követ — ahogy népet formálja. Keresi a szavakat, hogy elkészíthesse Isten ajándékát népe számára, amely „költve-kötelező és rövidre fogott, a tisztességnak a szikládja”. Új belüket gondol ki, „amelyekkel szükség esetén minden népnek a nyelvét le lehet írni; mert Ur ő mindenekfelett s ezért az ő abc-je és az ő beszéde, bár hozzád intézte, Izrael, önkénytelenül mindenki beszéde lett”.

S elkészült a két köztábla ott fent Isten hegyén: mind-egyikre öt-öt parancsot került. Írtózatok erőfeszítéssel alkotta a mester Isten összesített erkölcsi törvényét és amidőn egy gondolatot vagy egy jelet átvett Urától — amidőn az eszme igazi alakot öltött benne, amikor a gondolat kifejezésére megtalálta a formát — „ugy érezte, mintha sugarak áradnának fejéből, mintha szarvak nőnének homlokán a kívánczó erőfeszítéstől és az egyszerű megvilágosodástól”.

★

... Mialatt pedig Mózes Istennel időzött, a nép visszazüllött a bálványimádás, erkölcstelenség és embertelenség fertőjébe: „Tulságosan

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

okáig voltál távol, úgy gondoltuk mindnyájan, nem jössz vissza" — így védekeztek, amikor kitént, hogy mily hamar elfelejtették a Láthatatlant... Mózes a két kőtáblával zuzla össze bálványukat: „Magasra emelte hatalmas kezében a törvénytáblát és hozzávágta a neveléses tákolmányhoz, hogy annak térde összerogyott, aztán újra sujtott olyan dühvel, hogy bár a tábla is darabokra tört, de a bálvány is csakhamar alakatlan tömeggá vált..." Sok küzdelembe került Mózesnek Istennel, mire engedett neki — új negyven napba, mire elkészült vele, de hozott új táblákat népének, amelyeken „a hemélyitem belüket vérvél befestette, hogy jobban kiemelkedjenek..."

A küzdelem, fáradságot, vért megérte — mert az első törvénytáblákkal összezerzta a bálványt. Az összetört törvénytáblák mindig a törvényt — a hitünket erősítik. Amikor elfelejtik a törvényt és visszesüllyed az ember a bálványimádás, erkölcstelenység és embertelenség nihilizmusába, amikor elszabadulnak a gyűlölet, harag és bosszú szellemei, akkor magasra kell emelni a törvénytáblákat, úgy sujtson a kettős kőtábla a népek bálványára, míg összezerzta azt. Ezzel a büntető tanúságtétellel sokszor esőrhát szenved a kőtábla is, de a Láthatatlan, akiről elfeledkeztek, valahányszor bálványt zuznak össze vele, mindig ad új törvénytáblákat az összetörték helyett. Isten szelleme újra meg újra helyreállítja az erkölcsi és emberiség világrendjét, Isten dicsősége megmutatkozik az embernek, amelyik elfordult tőle. Az embertelenség sötét démonai eltűnnek Isten sugárzó szelleme előtt — és az ember ilyenkor felismeri a láthatatlan örök arculatát, amelyet követséie kell... Összetört kőtáblák hevernek most is szanasztét e világon, de Szináj orma ismét lángol, fölfelé tör az ember és átvesszi Istentől a — Tízparancsolatot...

Ki tud róla? Pollák Simon

musz-ról, anyja neve Lidig Etel, szül. 1902. Máramaros m. Bevonult Jászberénybe, tábori szám 101/327., utolsó lap 1944. X. 30., Moszkoról. Értesítés: Pesti Izr. Hírközlő, Sip-u. 12. I. 16.

Székely Emil ékesorosz 26

Brilláns, ékes, aranyt, ezüstöt, óráj veze, csatáj és elad.

Glosszák a hétről

„KÉPZELET ÉS VALÓSÁG” címmel érdekes cikket írt Londonból Ignotus Pál a Népszava számára.

„Amikor — írja Ignotus Pál — most Hans Biebow egykori lodzi SS-törzsfő valóságát olvasom arról, hogy annakidején milyen kedélyesen futballozott a „nem kívánatos”-nak minősített csecsemőkkel, eszembe jut egy háborúalatti beszélgetésem. 1943-ban lehetett, amikor a gázkamrákról és kőzókamrákról szóló hírek először látkák az angol sajtót: s a népfreontos szocialista *New Statesman and Nation*, attól való féltében, hogy a német fasizmus elleni harc a német nép kiirtására irányuló hadjáratnál talál torzulni, azon volt, hogy a „rémiség-propagandát” mérsékelje. Ebben a kérdésben mindig eltűzöttnek, vagy legutóbb is túzottnak tartottam a *New Statesman* állásfoglalását, melynek egyébként híve, sőt történelesen munkatársa voltam. Ugy éreztem, hogy az angolok — különösen a baloldali angolok — még mindig attól az undortól szenvednek, melyet az első világháború imperialista sajtójának „rémiség-gára” kellett benűk. Tudjuk — írta *New Statesman* —, hogy a náciak olyan förtelmes dolgokat művelnek, amikre nem volt példa: egyetértünk abban, hogy le kell törtűnk őket; de műnek elűez olyan fantasztikus, ostoba meséket kitalálai, mint amit legutóbb egy jelentősen olvashunk, hogy csecsemő futball-labdának használtak? Nem elegendő az a borzalom is, amiről híteles tudománunk van?

Kevéssel ezután találkoztam a lap főszerkesztőjével, Kingsley Martinnal.

— Honan tudod, hogy „mese” volt? — kérdeztem tőle.

— Homályos volt a jelentésnek az a része — felelte —, nem tartalmazott konkrét bizonyítékot.

— Lehet. De miért követ-

kezik ebből, hogy a dolog nem történhetett meg?

Hitetlenkedve nézett rám:

— Miért? Te elhiszed!

— El.

Eltűndött kicsit, a fejét rázta:

— Nem... nem... ezt egyszerűen nem tudom emberről elképzelni...

A londoni képzelet nagyon is óvatos volt a lodzi, ozviciimi és dachauai valósághoz képest.

*

KOMMENTÁR NÉLKÜL közeljék — egy angol lap cikke nyomán — a nemrég meghalt dán királynak a zsidókérdésről tett nyilatkozatát, amely így hangzott:

— Dániában nincs zsidókérdés. Dániában nincs kisebbségi kérdés, hiszen a dánoknak nincs olcsógyabbrendűségi érzésük!

*

ROOSEVELT ÖZVEGYE — mint a newyorki *Aufbau*-ban olvassuk — megállapította:

— Az antiszemitizmus a kereszténység betegsége! Így tehát legelőszörban a keresztényeknek kell gondoskodni arról, hogy ezt a betegséget megfelelő gyógy móddal kikűszöböljék! A katolikus zsidó kiirtásának eltűzése szörnyű vád a keresztény civilizáció ellen!

*

SCHUSCHNIGG newyorki előadásából közöl érdekes cikket Alfred Werner-nek, az *American Jewish Congress* egyik vezetőjének tollából a bécsi *Der Neue Weg*. A beszámolóból megtudjuk, hogy Schuschnigg — aki ugyan antihitlerista volt, de a baloldali szervezetek feloszlatásával és a rendiségi tekintélyuralom meghonosításával a hitlerizmus szállásainálója lett — azzal védekezett:

— Kénytelen voltam bizonyos zsidóintézkedésekhez hozzájárulni, mert így akartam elejét venni a nagyobb mérvű antiszemitizmusnak.

Schuschnigg uralma idején kezdődött ugyanis az ugynevezett „keresztény-rendi” Ausztria megalapozása és a zsidó köztisztviselők „gyengéd” kitessékélése, a zsidók iparendelvényeinek „óvatos” visszavonása, valamint a zsidók állampolgársági és illetőségi bizonyítványainak revíziója.

Mindez — mint Schuschnigg, akít Amerikában általában kifűtűltek, elmondta — csupán azért történt, hogy megelőzze a drasztikusabb antiszemita kilengéseket!

Schuschnigg nem hivatkozhat arra, hogy igazságtalansággal és bűnnel akarta meggátolni a nagyobb igazságtalanságot és nagyobb bűnt! Neki tudnia kellett volna, hogy az igazságtalanság csak igazságtalanságot szűl és a hibából csak újabb bűnök származhatnak!

Sokkal becsületesebben tette volna, ha férfiasan bevallja: „Tévedtem! Vétkeztem! Szörnyű bűnt követtem el! S mivel nem tudom jóvátenni, viselni fogom egész életemben e bűn következményeit!”

Ha így beszélt volna, akkor legalább utólag tanúságokkal szolgálna a világnak!... De nem beszélt így és ez kétszeresen súlyos, amikor olyan politikusról van szó, aki a Vatikán ajánlólevelével járja az országok egész sorát és — hír szerint — rövidesen katedrát kap az Egyesült Államok egyik katolikus egyetemén!

Talán ott is azt tanítja majd, hogy csak zsidóellenes rendszabályokkal lehet kifogni a szelet az antiszemitizmus lörcskéinek vitortájából?

(SOS)

KERESSEM férjemet,

LÖWY DEZSŐ

bérgos, és szerelűmestert,

szül. 1902, Pestszentlőrincben, 1945 február közepén a hajtorozási Kaufatingból Augshurg-Messerschmidtbe vitték. Ha valaki tud róla, értesitse Löwy Dezsőt, Budapest, V., Kresz Géza-utca 38. I. em. 7.

Keresem kislányomat,

ki 18 hónapos korában a gettóban volt — Arva Zsuzsika néven ismeriék, — onnan a Teliki Pál-utcai gyermekotthonba került! Felszabadulás előtt egy héttel ott még látták. Nagyon kérem, aki tud róla, értesítse szűleit, Mátyásfalván Miklósné XIV., Gervay-u. 80/b.

GYERMEKÁGY, BÉKIKI, ROLLER, VICÁ nál
OSSZECSUKÁS ÁGY
Nagyfalád Szabó-utca 50
Király-utca sarok.

GROSZ ARNOLD

orth. kóser pensiói
a hajdusoboszlói orth. rabbiság felügyelete alatt

HAJDUSZOBOSZLÓ

Jókai sor 19. Emma lak, közvetlenül a fürdőnél, a fürdőparknál és Doro-zug 2.

Folyóvizes szobák. — Minden igényt kielégítő ellátás. — Olcsó árak!

Ortutay Gyula kultuszminister látogatása a Pesti Izraelita Hitközség iskoláiban

Ortutay Gyula magyar-veltség- és közoktatásügyi miniszter, dr. Király Rudolf és dr. Simon Sándor miniszteri osztályvezetők, valamint személyi titkára, társaságában kedden, május 20-án délelőtti látogatva a Pesti Izraelita Hitközség Abonyi-utcai és Szt. Domonkos-utcai gimnáziumát és általános iskoláit. A minisztert a Pesti Izraelita Hitközség elnöke, Stöckler Lajos, dr. Geyer Albert előkhelyettes, Domonkos Miksa ügyvezető, Gellért Endre tanfelügyelő és az iskolák igazgatói fogadták.

A miniszter először a fiugimnáziumot látogatta meg, érdeklődéssel hallgatta meg a VI. osztályban a héber órát, valamint a VII. osztályban a latin órát. A tanulók, akiket pedig váratlanul érintett a miniszteri látogatás, egyáltalában nem mutatnak ijedelmet és világosan, szabatosan válaszoltak a feladott kérdésekre. A miniszter látható együttérzéssel szemlélte azokat a háború- és nyilasdúlásokozta fizikai nehézségeket, amelyek között a zsidó gimnáziumban az oktatás minden kényvelmellensége és szertári bírányt legyőzve, lelkesedéssel folyik. Miután a tanulók feleletét Ortutay miniszter végighallgatta, a következő szavakkal fordult hozzájuk:

— Kedves Fluk! Amikor a miniszter meglátogat egy iskolát, ezt nem csak azért teszi, hogy meghallgassa néhány tanuló feleletét és ellenőrizze az iskolai oktatás munkáját; az ilyen látogatásnak mélyebb értelme, szimbolikus jelentősége van. Bizonyára sokan vannak közöttetek olyanok, akik a szörnyű katasztrófa idején elvesztettétek legközvetlenebb hozzátartozókat és maguk is a legszörnyűbb szenvedéseken mentek keresztül. Azért jöttem el hozzátok, hogy megmondjam nektek, mennyire együttérzek veletek. Én is tudom mit jelentenek e veszteségek. A felnőtt férfiember számára a legfőbb érték az igaz barát. Én legjobb barátomat vesztettem el ebben a háborúban és ezek a legjobb barátaim

— közöttük Radnóti Miklós a magyar költészet nagy igérete, — a munkatáborokban lették halálukat. Amikor, mint miniszter eljöttem hozzátok, azért tettem ezt, mert megakartam mondani nektek: erős az elhatározásunk, hogy minden eszközzel

megakadályozzuk azt, hogy a múlt szörnyűségei a jövőben megismétlődjenek. Nektek már nem kell félni attól, hogy fizikai, vagy lelki bánatódás ér benneteket. Azt akarjuk, hogy egészséges lélekkel kapcsolódniassatok be a magyar társadalomba, hogy élvezzeitek a magyar kultúrát, hogy tietek legyen Petőfi és Arany költészele. Gondoskodni fogok arról, hogy a magyar iskolákban olyan nevelést kapjanak a gyerekek, amely egy új egészségesebb lelkiéletű társadalom kialakulását biztosítja. Tudom és megérttem, hogy vannak közöttetek olyanok, akiket, illetőleg akiknek szüleit az elszennvedett veszteségek és a feltörő emlékek arra készítenek, hogy elhagyják ezt az országot. Megérttem ezt az érzést és csak arra kérem ezeket: ahogyan mi mindent elkövetünk annak érdekében, hogy senki többé ebben az országban és az egész földön vallási, faji hovátartozósága, hajszíne, vagy bármely más külső ok miatt üldözöttség, vagy hátrányos kezelés ne érjen, úgy az országot elhagyók se érezzenek többé gyűlöletet a magyarság iránt. A vallási és nemzeti környezetben elhelyezkedve is éreznek magukhoz közel a magyarságot és a magyar kultúrát. Azért jöttem el tehát hozzátok, hogy tölem személyesen halljátok, számíthatok rátok és örködjétek biztonságotok felett. Legyetek értékes tagjai a magyar társadalomnak és a kultúr-emberiségnek. Isten veletek!

Dr. Fuchs D. Rafael a fiugimnázium igazgatója, akivel még látogatása elején a miniszter igen meleg hangon elbeszélgetett megemlítve, hogy Fuchs-Fokos Dávid neve mennyire ismert nemcsak a magyar, hanem a külföld tudós nyelvész körében — a fiuk jelenlétében a következő szavakkal fordult Ortutay Gyula miniszterhez:

— Mélyen tisztelt miniszter ur! Engedje meg, hogy a fiuk jelenlétében válaszoljak a fiuk nevében is — szeretetteljes szavaira. Hadd idézzem hűbérül — tudós jelenlétében megtehetem — a szeretetről szóló tanításnak azokat a szavait, amelyek egy zsidó ember adott át először a világnak: Vöbávto lörécho komauchó, Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat. Ez a szeretetérzés hozta el miniszter úral közénk és ezt a szeretetet akarjuk viszonzni szavaikkal Önnek is miniszter ur. A Tóra első könyvéből tudjuk, hogy amikor Rebeka Jákobot Ézsau bosszúja elől messzi idegenbe küldte, azt mondta neki: csak akkor térj vissza, ha bátyád szívéből már eltávozik a harag. Rási a nagy kommentátor ezen a helyen megkérdezi: Honnan tudhatta Jákob, hogy Ézsau megbocsájtott neki és nem érez haragot iránta. S maga adja meg a választ, Jákobnak a maga szívében kellett megéreznie azt, mikor jött el a megbocsájtás és a szeretet Ézsau szívében is. A harag haragot vált ki, de a szeretet szeretetet fakaszt. Miniszter ur látogatása irántunk érzett szeretetét árasztotta és ezért szeretetet fakasztott bennünk is. Kérem miniszter urat, hogy szeretetét a jövőben is parltsa meg számunkra.

A fiugimnáziumi osztályok után a közoktatásügyi miniszter a szomszédos leánygimnáziumot látogatta meg, ahol dr. Zsoldos Jenő igazgató kísérté végig a vendégeket az egész épületben. A leánygimnázium VII/a osztályában éppen fizika-óra volt, s a miniszter ezt az órát kívánta meghallgatni. Itt is a tanulók igen nagy tudást mutattak és feleleteiken egyáltalában nem volt érezhető a látogatók jelenlétében szokásos „drukk”. A miniszter a leányokhoz is meleg szavakkal fordult és fiuiskolul beszédéhez hasonlóan őket is arra kérte, hogy váljanak a magyar kultúra értékes művelőivé és állassák el magukban az iszonyú üldözteségek s fájdalomak emlékeit. Nekik, akiknek gyermekeket kell majd nevelniük, különösen szükségük van kiegyensúlyozott egészséges lélekre. Itt is biztosította a miniszter a tanulókat arról, hogy

a magyar társadalomban új nemzedék nő fel, amelyik nem engedi majd visszahozni a múltat. A miniszter szavaira dr. Zsoldos Jenő igazgató a következőkben válaszolt:

— Miniszter Ur! Engedje meg, hogy itt a tanulók jelenlétében az egész tanterület, az ifjúság és a magam nevében is megköszönjem azt a magas kitüntetést, amely abból az alkalomból érte iskolánkat, hogy harmadéves fennállása óta a magyar oktatásügy legmegbecsőbb közfunkcionáriusa első ízben tisztelte meg látogatásával. Első ízben tekintette meg a magyar közoktatásügyi miniszter iskolánk tantermeit és először vett részt az órákon. Bizonyos vagyok benne, hogy a látogatás élményként marad meg tanterületünk és tanulóink emlékeztetőben.

A miniszter meglepetéssel és meglepedéssel hallotta, hogy a Pesti Izr. Hitközség iskolahálózatában már teljes egészében megvalósult az általános iskola kiépítése. Látogatását felhasználta arra is, hogy megtekintse az ebben az épületben elhelyezett általános iskola második osztályát. Eppen héber óra volt. A gyerekek az új globális módszer segítségével a héber olvasást gyakorolták. A miniszter igen kedvesen kérdeztette a gyerekeket és közben a jelentevők nagy meglepetésére kiderült, hogy a miniszternek milyen komoly héber nyelvtanmerete is van. Kérésére az egyik hét éves kislány verset mondott a tanult anyagból. A kislány szabatos és értelmes előadásmódja annyira meglepte a minisztert, hogy érdeklődni kezdett a tanítónőnél a gyerek életkörülményeiről. Kiderült, hogy a kislány, — mint az osztálynak több mint 50%-a felárva, apja elpusztult a deportálásban és anyja munkásnő egy cukorkafüzemben.

Utóljára az iskolaépület legszomorúbb helyére, a teljesen kifosztott iskolai templomba látogatott el a miniszter és kísérete. Az ország hajdan egyik legszebb zsidó templomában a háború mindent elpusztított. A miniszter látható megdöbbenéssel szemlélte a padtól és padlózatától egyaránt megfosztott templomot, amelyben a csak részben épen maradt, gyönyörű festett ablakok emlékeztettek a templom hajdani szépségére.

Ortutay Gyula a kifosztott templomban ígéretet tett arra, hogy a maga részéről is mindent elkövet a templom fölépítésének megsegítésére.

A mintegy kétórás látogatást Stöckler Lajos a Pesti Izraelita Hitközség elnöke köszönte meg a fiugimnázium kapujában és bucsuzott el a miniszterrel. G. E.

HAJÓS RÁDIÓ

VILLAMOSSÁGI és
MŰSZAKI VÁLLALAT
V., SALLAI IMRE-
UTCA II. TEL.: 12 6-893
EXPORT-IMPORT.

Társadalmi és politikai küzdelem az antiszemitizmus ellen

Faragó László dr. előadása

Nehezen talál az ember szavakat, ha jellemezni akarja azt a döbbenetes mélységű előadást, melyet a Szocialista-Cionisták Rábtja antiszemitizmusról szóló előadássorozatában a szociáldemokrata párt egyik kiválósága, Faragó László dr. tartott. Nehezen talál szavakat, mert ez az előadás a maga méztelen őszinteségében, nyers igazmondásával és kinos helyzetföltérásával annyira elűt a szokványos előadásoktól, hogy azokkal egybe sem lehet vetni. Egészen bizonyos, hogy mindazok, akik meghallgatták Faragó László, előadását nyugtalan lelkiismerettel mentek haza s megnyugvást jó darabig nem is találnak. Mert Faragó László erősen pesszimista s pesszimizmusát beretváles logikával támasztja alá. Kérlelhetetlen igazságkeresés és az igazsággal való még kérlelhetlenebb szembenézés, de hagyjuk a szavakat, gyengék ahhoz a hatásához, amit maga az előadás keltett.

Már a bevezető is komor. Faragó azzal kezd, vajjon optimista lehet-e a maradék-zsidóság az antiszemitizmust illetően s megállapítja, hogy a magyarországi zsidóság utja majdnem reménytelen. Az antiszemitizmus elleni küzdelem külső és belső fronton egyaránt történik. A belső front azt jelenti, mit tesz a zsidóság, hogy elviselhesse az antiszemitizmust, a külső, miképpen reagál a nemzsidó társadalom a zsidóságra s annak cselekedeteire. Lassan-lassan az egész harc és küzdelem arra redukálódik, miképpen gerjeli magát a zsidóság társadalomban és politikában egyaránt. Sajnos, az eredmény egyremegy. A zsidónak nem szabad erőszakkal kitűnni, de nem is szabad erőszakkal elszűrőködni. Egyetlen egyet kellene zsidónak és zsidóságnak tenni: elfogulatlannak lenni. Erre azonban a zsidóság képtelen. Bármivel is próbálkozik, nem hat természetesen. A társadalom nem fogadja be és harca az antiszemitizmus ellen társadalmi síkon éppen

azért majdnem olyan, mintha a bárányok gyülekezete biztosítani akarná a farkasokat: ne féljete, mi szervezett bárányok ártatlanok vagyunk és ártalmatlanok. És még esodálkoznak, hogy a farkasok fölfalják őket? Hát lehet ösztönöket és csókokkal megmagyarázni?

Politikai síkon az antiszemitizmus elleni küzdelem kétös irányú lehet. Az egyik az, ha a zsidóság politikai pártlál alakul és így, direkt módszerrel harcol az antiszemitizmus jelentkezőivel. Az előadó kéri, hogy ily módon lehet-e eredményesen küzdeni. A maga részéről a cionizmust ezért nem tartja megoldási lehetőségnek. A másik módszer abban állana, hogy a zsidóság támogassa azokat a pártokat, jelen esetben a munkáspártokat, amelyek mindenképpen próbálnak gátat vetni az antiszemitizmusnak és küzdenének az antiszemitizmus ellen még akkor is, ha netán jelentős proletártömegek lennének antiszemitaik.

A zsidókat a galuti élet elszoktatta attól, hogy hosszú távra gondolkozzanak. Rendkívül rövidlátók, ebben ütnek el az angoloktól, de ebben hasonlítanak a németekre. És rövidlátásuk teszi, hogy legelőnyösebb érdekeik ellenére sem állanak oly mértékben a munkáspártok mellé, mint ahogy az szükséges lenne.

Kénytelen megállapítani, hogy az ország arculata nem változott jelentősen az elmúlt két esztendő alatt. De ez magától értetődik. Nem lehet azt kívánni attól, aki 1945 jan. 17-én mint fasiszta felelt (le, hogy jan. 18-ának reggelén mint demokrata elrendjen. E két esztendő alatt a nemzsidók kis hányada valóban heroikus munkát vég-

zett. Am kérdezi: vajjon Beresky Alperre rezonál a tömeg, vagy, Rósz Lászlóra, illetve Mindszentyre? Szembe kell egyszer már nézni a méztelen valósággal: mindig lesznek emberek, akik nem antiszemitaik, de a tömeg csak az antiszemitaikra rezonál mindaddig, míg ösztönei meg nem változnak. És semmi sem mutat arra, hogy ezek az ösztönök változni készüljenek. Ami gyakorlati síkon annyit jelent, hogy a következő 50 évben nem lesznek antiszemita törvények, de antiszemita gyakorlat az lesz. A metodika változik csak, de nem a lényeg. Persze már az is nagy eredmény, hogy az emberek a fejére lépnek-e, vagy megelégszenek azzal, ha csupán a tyukszemét tapossák.

Igen hosszú időre pesszimista és ez azt jelenti, megelégszik, ha a tömegeket arra sikerül átnevelni, hogy antiszemitizmusa gátak közé legyen szorítva. Ennek a folyamatnak az elérésében a zsidóság is nagymértékben segíthet magatartásával és mértéktartásával. A demokráciában dolgaink és kötelességeink vannak s mindenkinek tennie kell, amire csak képes. Ez azonban már átvezet az antiszemitizmus egyéni kivételéhez. Arra, hogyan viselje el a zsidó egyén az antiszemitizmust, amit a galutban, úgy látszik, el kell viselnie, mert antiszemitizmus nem csak Magyarországon van, hanem Franciaországban is, ahol pedig a háború alatt a franciák segítettek a zsidókat. De csak azért mert a náci zsidóüldözők voltak. És Amerikában is, ahol nem illik antiszemita törvényeket hozni, nem is lehet, de azért igen erős s nánról-napra erősebb a társadalmi antiszemitizmus. Az USA antiszemitizmusa pe-

dig új náciizmus kezdeteit jelzi.

Ismétli: a cionizmus szerepe itt nem megoldás. Az itteni zsidóknak mégis arról kell dönteni, itt hogyan viseljük el és hogyan éljük életüket. A jövő vigasztalan, de nem enyhítünk azzal rajta, hogy porba dugjuk a fejünket. Nem mondhat mást, mint amit a tanulságok leszűrtek benne. Ha a magyarországi zsidóság pusztulásra ítélt, akkor legalább ne a bűnöség, az ostobaság és a rövidlátás állapotában pusztuljon el.

(Egyik felszólaló követi a másikat. Sokan egészen megrendülnek az elhangzottak miatt, de a legtöbben mégis azt a következtetést vonják le, hogy mindez a galuti zsidóságra vonatkozik, arra a rétegre, amely nem vonta le a tanulságokat, de nem arra, amely éppen a Faragó dr. által ismereteltől tönyek hatásként részben már vagy kiment Erecbe, vagy kiment, amint erre lehetősége nyílik. Aki pedig marad, az ezennél még sokkal erősebben támogatja azt a Magyarországot, amely megpróbálja kiirtani, módosítani, ahogy Faragó dr. mondta: reglementálni az antiszemitizmust.)

DÉNES BÉLA

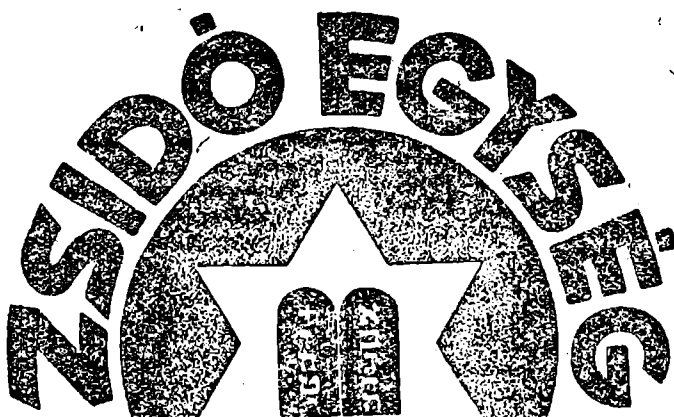
Eppler Sándor emlékezete

Kedden, Sziván havának Ujholdján volt Eppler Sándor néhai pesti főtitkár emlékének ötödik évfordulója. Emlékeztére kora reggel sirja körül összegyűlt az a barátai társaság, amely Eppler Sándor halála óta az ő emlékének kegyeletes megőrzését tűzte ki céljává. Megjelentek a temetőben az elhunyt főtitkár tisztviselői és munkatársai is. Ábrahámsohn Manó főkanter gyászénke után az egybegyűlték közös imát mondtak, majd dr. Katona József pesti rabbi, tartott emlékbeszédet, amelyben felidézte Eppler Sándor alakját, egyéniségét, munkásságát és érdemeit. Domonkos Miksa, a pesti izr. hitközség ügyvezetője, a Pesti Izraelita Hitközség, valamint Eppler Sándor gyermekkori barátai és munkatársai nevében mondott megbánó beszédet. Utána dr. Salgó László körzeti rabbi, Kaddis-imájával ért véget a kegyeletes emlékezés.

Töltsd a **S'VOUT ÜNNEPEKET**
HAJDUSZOBOSZLÓN
WEISZ MÁRTON
ORTH. KÓSER PENZIOJÁBAN

Órák, ékszer
legelőcsöbbsen
Klein Lászlónál
Dob-utca 19

Központi választási iroda:
VII., Erzsébet-körút 56.
Telefon: 222-463.

DEMOKRATIKUS HITKÖZSÉGI PÁRT

Az V. kerületi szervezet alakuló ülése

A „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt V. kerületi szervezete május 13-án tartotta alakuló ülését, melyen részt vett Stöckler Lajos, a Pesti Izr. Hitközség elnöke is.

Dr. Varannai István az ülést megnyitó beszédében a párt legfőbb céljaként az egység megteremtését jelölte meg. Hangsúlyozta, hogy nincsenek áthidalhatatlan ellentétek közöttük és az ellentabor között. Auschwitz után minden zsidó tisztelettel hajlik meg a cionista célkitűzések előtt. A hitközség vezetői két év óta együtt küzdöttek a cionistákkal. Ami a nézeteltéréseket illeti, meg kell mondania, hogy a partikuláris érdekeknél sokkal fontosabb az egység. Az V. kerület zsidósága, mely a multban a zsidó vezetők nagyrészt adta, most megfogalmazva, de törekvően erővel követi az egyetlen helyes utat: a zsidó egység megteremtésének útját.

Stöckler Lajos felszólalásában kijelentette, hogy a „Zsidó Egység” pártjának megalakulása jelzi a választások közeli megtartását. A demokratikus választójog megalkotói súlyos felelősséget vállaltak a közel 60 ezer választónak a hitközségi életbe való bevonásával. A párt első célkitűzése, az egység megteremtése, a külföldi relációk szempontjából is szükséges. A világ zsidósága elvárja, hogy a magyar zsidóság egységesen jelentkezzen a nagy zsidó családban. Ez elmult két évben koalícióban vezették a zsidóság ügyeit. Nem vitás, hogy az össz-zsidóság érdeke kívánja a zsidó otthon megteremtését, de egy olyan fontos az is, hogy a diasporában élő zsidóság, ott ahol él, biztosítva legyen. Ezért kell szervesen beilleszkednie a magyar zsidóságnak a demokráciába. Be-

széde során kifejtette, hogy bár megvan a remény a nézeteltérések kiküszöbölésére, mégis minden eshetőségre meg kell indítani a szervezkedést. Tiszán elvi síkon mozogva, ezzel a választással az első tiszta, demokratikus hitközségi választást akarják produkálni. Kérte az V. kerület megjelent képviselőit, vegyenek részt ebben a munkában.

Gábor Andor hangzottatta ezután, hogy a zsidó jövő alappillére az egység. Rengeteg probléma van, mely csak így valószínűsíthető meg. Ebben a munkában nem lehetnek személyi kérdések, főszempont a demokrácia teljes megvalósítása a hitközségi életben.

Ezután dr. Végházi István felolvasta az V. kerületi szervezet tiszttárának névsorát, melyet a jelenlevők egyhangúlag elfogadtak.

Páncz Gyula annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a cionisták helye az egységben van, melyet éppen a cionista mozgalom érdekében is megvalósítandónak tart. Mozgalmi cionista létére a zsidó egység megteremtésében tevékeny részt kér a „Zsidó Egység” pártjának munkájában.

Dr. Róth Jenő szerint a hitközség Stöckler Lajos vezetésével felismerte az új idők követeléseit, éppen ezért szükséges, hogy cionisták és nem cionisták egységesen küzdjenek a zsidó tanért, a zsidó hitért.

Adorján Antal szintén az egység szükségességére hívta fel a figyelmet. Nem szabad a zsidóság ellenségeinek figyelmét a belső egyenellenkedésekre felhívni.

Schächter Imre a két generáció egyetértésének jelét látja abban, hogy a központi választási bizottság ifjúsági bizottságot létesített. Az ifjúság azért csatlakozik a „Zsidó Egység” pártjához, mert de-

demokratikus hitközségi vezetőséget akar.

Dr. Pásztor József kiemelte, hogy nincsen elvi ellentét az ellenfelek között. Zsidó és zsidó között nem is lehet különbség. Kérte a megjelenteket, hogy a meggyőzés eszközeivel, házról házra járva szervezzék meg a kerületet

annak a reményében, hogy ezután a választás után megkezdődjék a békés alkotó munka.

Végül dr. Végházi István indokolta meg, hogy miért csatlakozott a „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt-hoz.

A XIII. kerületi szervezet választói gyűlése

A „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt XIII. kerületi szervezete, május 18-án tartotta első választói gyűlését a körzet Dózsa György-utj kultúrtermében.

Dr. Lendvai Sándor körzeti elnök megnyitójában hangzottatta, hogy az egység megteremtése a zsidóság jövője érdekében szükséges.

Dr. Pásztor József számolt be ezután a gyűlés résztvevői előtt azokról az okokról, melyek szükségessé tették a párt megalakítását. Ezek között első helyen áll az egység megteremtésének szükségessége. A mai időkben, mikor a hamu alatt egyre izzik a gyűlölet parazsa, még fokozottabb mértékben kell az egységet megteremteni. Ennek az egységnek az érdekében léptek a cionistákkal koalícióba, melyet a cionisták is szükségesnek láttak. Még nem is olyan régen, ez év január 30-án is, egy V. kerületi nagygyűlésen hangzottatta a Magyar Cionista Szövetség elnöke az egység és a koalíció fontosságát. Annál értelmetlenebbnek találja a helyzet kiélezését, mert mint azt cionista részről is elismerik, elvi ellentét nincs a két tábor között. Sajnálatosnak tartja, hogy ennek ellenére a cionisták kivitték a harcot az utcára. A békekisérletek meddők maradtak, tehát a párt állja a harcot, melyet a fair play betartásával akarnak megvívni. Egy cionista röpirat vádjával foglalkozva kijelentette: utasítai propagandát sohasem folytattunk és em-

bereket nem neveltünk erkölcsi telességre. Senkitől aláírást nem csikartunk ki, mindenki meggyőződését tiszteletben tartottuk, ezért soha nem hívtunk át a másik táborból, sem gyűlésekre, sem feketére senkit. Mindenesetre megállapíthatjuk, hogy korteskedés nélkül is sokan jönnek onnan, akik őszintén akarják megvalósítani a szíam-ot és nemcsak ajkukkal hirdetik. Hiába próbálnak őket verni a Joint és a magyar zsidóság közé, mert számtalan-szor hangzottatták az illetékes vezetők és elnöksorban a hitközség elnöke, hogy a Joint a magyarországi zsidóság megmentése terén elvéthetetlen érdemeit szerzett. Ugyanő elismerte azt is, hogy a legtöbbet cionista és nem cionista szempontból a Joint nyújtott anyagi téren. Minden törekvésünk egy demokratikus hitközségi szervezet megteremtésére irányul,

Hogy ez sikerült, fog, arra garancia Stöckler Lajosnak és vezetőtársainak személye, akik a legnehezebb időkben álltak ki életük kockázatával a zsidóság védelmében és a felszabadulás után is vállalták az újjáépítés nehéz munkáját. Bebizonyították, hogy jó zsidóként küzdenek a cionizmus ellen, de ugyanakkor reális politikát követve, szem előtt tartják a hazai zsidóság érdekeit is. Arról, hogy a másik oldalon különbséget tesznek zsidók és zsidók között, ez alkalommal nem akar beszélni. Kérte a zsidó nőket, akiket a Pesti Izraelita Hitközség demokratikus választójoga vezet be a zsidó közéletbe, támogatásuk a „Zsidó Egység” pártját. Beszédét annak a meggyőződésének kifejezésével fejezte be, hogy a nagy tömegek a „Zsidó Egység” pártját fogják támogatni.

Frischmann Edgár a musz. ifjúság nevében beszélt, mely átérzi, hogy részt kell vennie az újjáépítésben és elhatározta, hogy a „Zsidó Egység” pártjához csatlakozik. Ez az ifjúság nem akar egyenlőtlen jogokat, hanem csak olyanokat, melyeket munkája révén kiérdemel.

Perzsaszőnyegek

OLCSÓ UNGÁR Király-u. 14 és Rákóczi-ut 24

Héber könyvek, Talmesz, T'filin

Jahrzeit-tábla készítését vállalom. MEISELS KÖNYVKE-RESKEDŐ, VII., Dob-utca 13. VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS.

Papir-, írószersz.

üzleti könyvek, kartotékok és forintmérleghez nyomtatványok

Weinberger és Fejérméi
VI., Csák-tér 6. (Héber-palota)
Tel.: 426-613

Jó és olcsó fafüggöny-

tartó, sín és görgővel. Folyó-méter: 27 Ft. Képfüggöny nagy választékban. Telefon: 224-288. Belföldi Gábor-utca 7.

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

minden elintézés — (Gyűjtő-nappali) Óráként 6 Ft

Király-utca 21. Telefon: 226-893

H. ALTMANN

orth. kóser
PENZIÓJA
GÖRÖMBÖLY-TAPOLCÁN

megnyit
Munkácsy-u. 6. Telefon: 11.
Esküvői megrendeléseket vállalkozunk

Zárszámadások és jelentések ismertetése a Pesti Izraelita Hitközség Elöljáróságának ülésén

Az elmúlt héten nagyjelentőségű ülést tartott Stöckler Lajos elnökletével a Pesti Izraelita Hitközség Elöljárósága. Ismertetésre került a hitközség munkásságáról, küzdelmeiről és eredményeiről szóló jelentés, amely felöleli az 1943, 1944 és 1945-ös évek történelmét és számadatait, továbbá az 1946-os év jelentését is. Julius 31-ig bezárólag. Domonkos Miksa ügyvezető ismertetette a jelentéseket, amelyeknek megállapításai a magyar zsidóság

legválságosabb időszakának történelmét adják és részletesen foglalkozott azokkal a pénzügyi adatokkal, amelyek pénzügyi szempontból a legnehezebb körülmények között mutatják be az újjáépült hitközség erőfeszítéseit a fennmaradásért és az újjászervezésért. A hitközség Elöljárósága elhatározta, hogy a jelentéseket nyomtatásban közreadja és a legközelebbi közgyűlése és választmánya elé terjeszti.

Felhívás a zsidó társadalomhoz!

A magyar zsidó társadalom széles rétegei a multban jól ismerték a zsidó Tanítóegyesület Balatonfüredi Üdülőtáborát.

Büszkesége volt ez a tanítói közösségnek és kiváló módon szolgált a zsidó pedagógusoknak nemcsak szellemi, hanem kulturális céljait is.

A háborús évek alatt azonban a tanítószeg nem használhatta Üdülőtáborát és gondját sem viselhette. A felszakadt Vörös Hadsereg parancsnokságának hátlára költözött nagylelkűsége és a tanítói hivatás iránti kiálló meggyőződése visszavonta Üdülőtáborukat eredeti rendeltetésének. Az Üdülőtábor mai állapotában, sajnos nem használható. Alapos külső és belső tatarozásra szorul és új berendezéséről is gondoskodni kell, mielőtt hivatásának átadják.

Az Orsz. Izr. Tanítóegyesület, karöltve az Orsz. Rabbiegyesülettel, felhívással fordul a zsidó társadalomhoz, a hitközségekhez, a különböző zsidó szervezetekhez, a rabbik híveikhez és a tanítói tanítványaihoz, hogy áldozatkészségükkel tegyék lehetővé az Üdülőtábor helyreállítását és üzemeltetését.

Az O. R. E. és O. I. T. E. vezetősége elhatározta, hogy a helyreállítandó Balatonfüredi zsidó Tanítóházában — ott, ahol megfáradott és beteg kartársaink egykor pihenést és gyógyulást találtak — méltó

módon — ügy. és szobaalapítványok formájában — megörökíti azoknak a rabbiknak és tanítóknak emléket, akik áldozatul estek a fasizta tébolyoknak. Az emlékezésnek és a hálának ez lenne a legméltóbb megnyilatkozása.

A Balatonfüredi Tanítóházban nemcsak testi pihenést nyújtott, hanem valódi szellemi központja is volt a nyári hónapokban a zsidó tanítószegnek. Ezt a célt kívánja szolgálni a jövőben is. Ma sokszorosan nagyobb jelentősége van az Üdülőtábor működésének, mint bármikor a multban. A ritpális étkezés lehetősége, a szervezett zsidó közösség, teljesen hiányzik még a számunkra legkönyvebben elérhető Balaton partján.

Ezt a lehetőséget akarjuk megteremtetni a magunk és mindazon zsidó testvérek számára, akik a nagyszerű Balatonfüredi gyógyhelyet látogatják és a zsidó életformákhoz ragaszkodnak.

Döbbenetes megfoghatatlan tanítói és rabbiközösségünk ehhez kéri a zsidó társadalom segítségét. Es bízalommal fordulunk e helyről egyesületünk régi barátaihoz, egykori lelkes pártfogottjainkhoz is.

Közeledik a Tóra-ada, ünnepe. Ez alkalomból emlékezzünk azokra, akik a Tóra őrzői és továbbplántálói voltak és áldozunk megéledt emlékeinknek.

AZ ORSZ. RABBIEGYESÜLET

AZ ORSZ. IZR. TANÍTÓEGYESÜLET

Az érdeklődőknek közelebbi felvilágosítást ad az Orsz. Izr.

Tanítóegyesület elnöksége, VII., Wesselényi-utca 44. II. em.

Női-, férfi szövet és selyemkülönlegességek

nagy választékban

Keményi, Kövári, László és Gábor cégnél

Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 13. Telefon: 184-579

Meghalt két ember...

A zsidóság küzdelmes napjait jól exhumálások, hol sir-köszöntések komorsága borítja és a tragédiák befogadásában elkinzolt lelkekben új szomorúságok is mélyítik a sebeket.

Ilyen friss seb ütődött bennünk, amikor értesültünk arról, hogy a borzalmas szerencsétlenségről, amely a JOINT munkatársait az elmúlt héten érte. Minő a napok megírta, Wagner Béla és Jungerth Imre főfőosztályosok halálát okozta lettek egy olyan tragédiának, amely őket hivatásuk teljesítése közben, amikor a zsidóság megsegítése ügyében vidéken jártak, érte.

Két zsidó szív, két olyan embernek a szíve szűnt meg dobogni, akiknek élethivatásuk volt a zsidóság jobb sorsát dolgozni. Két olyan idek került újra a Teremtő kebelébe, amely közösséget érzett a sokat szenvedett zsidósággal.

Az egyik halálhozott Wagner Béla volt, aki vállalta azt a hatalmas feladatot, hogy a JOINT pénzügyeinek felhasználása a reálisok helyes irányában haladjon, hogy minél több jusszon a ráutaltnak. Fáradságátalanul vett magára minden munkát, tele tehetséggel, erővel és céltudatossággal. — Felesége és 11 éves gyermeke vesztett el mindent abban az emberben, aki oly sokat dolgozott másokért.

Jungerth Imre előjárt minden szociális megmozdulásban, kötelességtudóan állt azon a posztján, melyet vállalt és melyet igaz ember módjára töltött be, mindenkin segítve, akin segíteni kellett. — Felesége és négyhónapos gyermeke vesztett el mindent abban az emberben, aki sorsközösséget vállalt mindenki, aki arra érdemes volt.

Zsidó tragédia játszódott le az öröknyí országuton, ahol a szerencsétlenség történt. Csodában gyászolunk.

JAK SÁNDOR

ÜDÜLÉS, pihenés, gyógyulás, diéta a magaslati helyen fekvő

Noémi Penzióban.

Ésrendő orth. ellátás Folyóvizés, egészséges szobák. Szabadsághely. Cédrus-u. 5 b. Telefon: 161-912. Autóbetároló. Feltű-u. 11.

Amerikába

akar utazni?

Ugy az átadó

üzletének

üzemének

eladását

FELLNER PÉTER

gyorsan intéz

Szt. István-krt. 30.

(Marx-térnél)

Új telefon: 129-792.

Az ellenállás zsidó hősei

Irta: SÓS ENDRE

I.

Szinte az egész világsajtó tisztelgett az utolsó hetekben a varsói gettó hőroszáinak emlékezte előtt. New-Yorkban, Londonban, Párisban és Brüsszelben minden demokrata lap meghajította a kegyelet lobogóját a harcok férfiak, harcos nők, harcos aggastyánok és harcos gyermekek világtörténelmi megőrkítésére méltó küzdelmének évfordulóján. Ünnepek is voltak mindenütt. S a legtöbb ünnepségen az ellenállási mozgalom keresztény vezetői is résztvettek és felszólaltak. Különösen impozáns méreteket öltött a Szovjetunió Zsidó Antifasiszta Szövetségének moszkvai megemlékezése.

Most, hogy az emlékünnepek idei sorozata lezárult, beszéljünk a többi zsidó ellenállási mozgalomról is, hiszen nemcsak a varsói zsidók irták be örök időkre nevüket az európai ellenállási küzdelem aranykönyvében.

Emléksük meg a treblinkai zsidó hősközt! Beszéljünk a lebergi zsidó ellenállókról! Ne feledkezzünk meg az auschwitzi haláltábor zsidó lázadóiról! És emlékezzünk újból és újból — nem lehet ezt elég-szer meglenni! — a franciaországi zsidó maquis-król!

II.

1943 augusztus 2-án Treblinkában, amelynek rémségeit a kitűnő Vasszilij Grossmann papírja vetette az utókor számára, ellenállási harc tört ki. A haláltábor ezer kényszermunkása rövid szervezkedés után megátadta a német őrséget és a kétszáz gyilkost néhány óra alatt agyonirtotta. A zsidó lázadók fegyvertelenül rohantak a géppisztolyos legényekre.

Amikor az őrséget „elintézték”, teljesen elpusztították a treblinkai gázkamrákat és krematóriumokat. A birtokukbavett bombákkal mindent levegőbe roptattak.

Mire a német csapatok a helyszínre érkeztek, Treblinka csupán por és hamu volt. De a por és hamu között szinte utolsó szálig harcoltak azok a zsidók, akik hősiességükkel százezreket és százezreket mentettek meg az elgázosítástól és elégetéstől. Páldázták magukat, hogy

testvéreik életben maradjanak... Mindössze husz zsidó tudott a közeli erdőbe menekülni az ezerből. Tőlük tudjuk a treblinkai zsidó hősiesség eleven époszát.

III.

A lebergi gettó likvidálása során is zsidó ellenállás fejlődött ki.

1943 november 18-án az úgynevezett zsidó „Totenkommándó” tagjai, akiknek az volt a feladatuk, hogy elpusztított testvéreiket csemessék, ácsókkal agyonborongták az SS-felügyelőket.

Csakhamar német erősítés érkezett és a lázadó zsidókat legépfegyverezték.

IV.

1944 októberében teljes sikerrel végrejárt az auschwitzi 4-es krematórium zsidó munkásainak jól előkészített lázadása.

Fegyverük nem volt ezeknek a zsidó munkásoknak, de olyan frappánsan és olyan egybehangoltan támadtak az SS-legényekre, akiknek géppisztolyuk volt, hogy rövid harc után mindegyiket másvilágra küldték. Ezután felgyújtották a krematóriumot.

Mire a német segélycsapatok odaértek, lángokban égett a zsidópusztítás pokoli üreme, amely — háromszáz zsidó önfeláldozása árán — megsemmisült. A háromszáz lázadót ugyanis nyomban lemészárolták az SS-ek.

1944 októberében — mint a Jüdische Rundschau-ban olvassuk — be is fejeződött az auschwitzi halálgyár üzemének. A többi használható krematóriumban sem folytatták a „munkát”. Berlínből parancs érkezett az elgázosítások és elégetések albagyására. Megmozdult a világ lelkismerete. Az auschwitzi zsidó lázadás híre eljutott mindenhol. És teljes fény derült arra, ami auschwitzban történt. A náci jobbnak látták „fátyolt” borítani a multat. Azt hiték, hogy a szabad emberek akkor egyszerűen elfelejthetik hosszú esztendőik szörnyű tömeggyilkosságait.

IV.

Párisban hatalmas tömegek látogatták heteken keresztül a La Boétie-galériában „A zsidók

az ellenállási mozgalomban” című kiállítását. Katolikus papok elvezették ide növendékeiket. Szocialista és kommunista szervezetek testületileg vonnak fel.

Néhány adat mindennél többet beszél. A kiállítás táblázatai szerint: a zsidó ellenállók 39 szállodát robbantottak fel és 33 szállodát támadtak meg kézigyrátozókkal. Ezekben a hotelekben rendszerint magasrangú német parancsnokságok székeltek. Ezenkívül: 31 vonat kiskitálása, 61 vasúti robban-

Mit adtunk mi a világnak?

Irta: K. REIN DEZSÓ

A könyvtároltalas magaslatos ünnepén emlékedjünk fel léteben Szináj fenséges magasiatára, ahonnan az Örökkévaló a tűzben égő hegy ormáról hirdette a Tíz Igét. És ti pedig — mondá Izraelnek — legyetek az én papi seregem és szent népem. Az egyiptomi rabslaságából kiszabadult népet tette meg az Örökkévaló szent igéi hirdetőjének, erkölcsi törvényeinek példaadó nemzetévé.

A Tíz Igé, az az Isteni megnyilatkozás, amely a keltős táblán csodálatosképen egybefoglalja az egyik oldalon Isten iránt, a másik oldalon ember-társaink iránt fennálló kötelességeinket. Mert az első parancs az Egyisteniség legfontosabb megnyilatkozása, a második a báványimadás bármely formában való kintusának tilalma, a harmadik Isten nevének szentsége, a negyedik a számbatnak, mint a világteremtés örök bizonyítékának magaslatos szociálpolitikája, az ötödik a szülőknek, mint isteni helytartóknak határtalan tisztelete, állanak lángbetűkkel az egyik táblán. A másikon pedig az emberi élet, a magántulajdon, a házassági kötelek, az eskü szentsége és az irigység tilalma van lángbetűkkel írva. Ebből a Tíz Igéből sugároznak ki azok a gyönyörű emberbaráti és szociális törvények, amelyek a Bibliában fel vannak sorolva. „Ne gyűlöld felebarátodat, még rejtett módon szivedben sem.” „Szerezd az idegent, mert te is idegen voltál Egyiptomban.” „Támogasd a szegényt, az elhagyottat, özvegyet és árvát” stb. mindmagaany nagy erkölcsi törvények, amelyek az emberiség életrendjének pillérei épünek fel. Történelmi hiatalásunkat nem szám-beli tulsúlyunknak köszönhetjük, hisz a Biblia szerint „nem számbeli többségiek miatt választottalak ki benneteket, hisz ti vagytok a legkevesebben,

tás, 78 hadianyag-gyár levegőberőpilése, 41 német csapatot megátadása és a Darnand-milicia 40 osztagának megátadása füződik, a többi között, a franciaországi zsidó ellenállási alakulatok és partizan-osztagok tevékenységéhez.

V.

A treblinkai, auschwitzi, lebergi, varsói, párisi, brüsszeli és az egyéb európai zsidó ellenállók együtt harcoltak föld felett és föld alatt a keresztény ellenállókkal. Együtt hullatták vérüket a demokrácia nagy ügyéért és együtt vállaltak jogot ahhoz, hogy résztvegyenek annak a demokráciának a megalkotásában, amely az ő áldozatváltásukon is alapszik!

hanem, mert szerettelek benneteket.” Az Isteni szavak ereje tartotta fenn Izraelt évezredekben keresztül a mai napig, az elenyésző kisebbségi szigetet a népmilliók óceánjában.

*

A világ etikai gránitáiparát a monoteizmus és ember-szeretet erkölcsi alapját adta a Mindenható általunk, Izrael kiválasztott népe által. Ezt adtuk mi a világnak! Mit kaptunk mi, a kiválasztott nép ennek ellenében a többi népektől? Ha a történelem lapjait visszaforgatjuk, soha egy elismerő szót, egy emberi gesztust nem találunk részünkre a többi nemzetek részéről, ellenkezőleg, gyűlölet, rágalom és embertelen üldözés volt mindig oszlatárszánk. Az ókor, sőt a középkor és az újkor bestiálisai nyilvántartak meg ellenünk sorozatos embertelen üldözések, válogatott formájában. Nekünk kellett ártatlanul szenvedni a vad hordák kínszáraitól és keservesen fizetünk azért az Isteni küldetésért, hogy papi sereg és szent nép legyünk. Vaddig azt hittük, hogy a civilizáció előtörése és kulturális fejlettsége lassanként utat tör felénk és végre eljön az ideje, amikor „felve lesz a föld Isten-szeretettel”, sajnos azonban a legnagyobb események és a minden műveltséget arculesapó billerizmus ennek ellenkezőjéről tanított meg bennünket és alaposan kiabrándultunk. Évszázadokig nem fogja az emberiség jóvátenni azt az igazságtalanságot, amit az u. n. huszadik század felvilágosodott korában ellenünk, a papi nép ellen, de rajtunk keresztül Isten ellen vétett. Így fizette vissza a nemzetek egyeteme Izraelnek azt a nagy ajándékot, amit a Tízparancsolat formájában a világ erkölcsi rendjének felépítésére hoztunk.

Mint, ahogyan az egyes nemzetek szabadsághősei, kik né-

Női- és férfiszövet-különlegességek szaküzlete

RÓZSA LÁSZLÓ

BUDAPEST,

IV., PETŐFI SÁNDOR-UTCA 16

TELEFONSZÁM: 184-102

püknek a nemzeti szabadságot, a jogegyenlőséget, vagy vallás-szabadságot akarták kivívni, szenvedtek a reakció üldözése által, úgy a népek családjában ez a szerep Izraelnek jutott. Izrael, aki az Egyisten hitét adta a többi népeknek, aki elsőnek hirdette az emberszeretetet, és minden embert Isten képviselőjének teremtettnek vall, rég idők óta célja, hogy a sötétség elkeseredett gyűlöletének és üldözésének. Fájdalmasan kell megállapítanunk, hogy ez még ma is így van és lesz bizonyai mindaddig, míg az általa hirdetett Tan igéi az Isten-félelem és Emberszeretet és Örök béke megvalósul a földön. Talán ez a válasz arra a sokszor felvetett kérdésre is, miért kellett mindig a kiválasztott népnek, a többi népek között a legtöbbet szenvedni? Azonban mint ahogy a népek szabadságáért minden üldözöttségük ellenére sem küzdöttek hiába és nagy lépésekkel vitték előre az emberiség haladásának ügyét, úgy hisszük, és valljuk, hogy Izrael sem szenvedett hiába oly sokat az emberiség érdekében. Ezért szenvedünk és tűrünk és az emberiség megváltásában, mely hiszünk, rövidesen el fog következni.

A könyvtárközlés közlekedő magasztos ünnepén mutassuk fel a Tíz Igét, hogy annak láng-betűit az egész világ olvashassa és megértéssel magáévá tegye! Könyvtárunk a világ Teremtőjéhez, hogy üldözze ki Izrael elűzését a gonoszág szellemét és ésszerűen végre rá a népek, hogy nekik éppen oly kötelességek vannak az egyetemesség emberi világrendjének fenntartásában, mint Isten kiválasztott népének.

A Pesti Izr. Hitközség Szabadegyetemének előadásai:

Május 22-én délután 1/2 7 óra-
kor (VII. Síp-u. 12. II. 33.) Gel-
lért Endre: Az ercei zsidó is-
kola szervezete.

Május 23-án dr. Scheiber
Sándor: Zsidó legenda és mese.

Pályázat

A Budai Izraelita Hitközség kántori állásra

pályázatot hirdet.

Zeneileg képzett, gyakorlott kántort keresünk, Tóra-olvasáshoz érő előnyben részesül.

Pályázatok (lelétájjal) a hitközség hivatalához nyújtan-
dó be május 30-ig. (Fő-u. 12.)

BUDAI IZR. HITKÖZSÉG
ELŐJÁRÓSA

Hozza be férfináját,
szövetét, fehérneműjét, szőnye-
gét, üzletem részére megveszem.
Hívásra jöve. Népszínház-utca
ház. Telefon: százharminc-
hátszázharmincöt.

Mohácsi Jenő emlékezete a Petőfi-társaságban

A Petőfi Társaság májusi ülésén Peterdi Andor, a kiváló költő, Mohácsi Jenő emlékezete címen tartott felolvasást, amelyben méltatta a mártírhalt szenvedett nagy író és műfordító munkásságát. Rémületes arra, hogy Mohácsi Jenő neve — Fenyő László, Radnóti Miklós, Révész Béla, Pap Károly és Szerb Antal nevével együtt — örök időkre megőrzést érdemel. A horogkereszt és nyilas banditizmus ezt a nagy-szerű és pótolhatatlan írói egyéniséget is a halálba hajszolta.

Mohácsi Jenő, aki a Magyar Pen Club főtükra volt, számtalan köi kongresszuson képviselte Magyarországot. Mindig lehangoltan jött vissza ilyen küldetéséből, mert azt tapasztalta, hogy sehol nem ismerik megfelelően irodalmunkat. Ezért adta magát a fordításra.

Írói pályája egyébként lírai versekkel kezdődött. A Crescens és Janus. Isteke című versköte-
tezik a lírikus Mohácsi Jenő emléket. Stella című elbeszélése-
vel a Nyugat folyóirat pályá-
zatián díjat nyert. Ezután visz-
szavonultságban élt, mert anyagi körülményei lehetővé tették,
hogy ne aprózza el erejét. Viszavonultságában lefordít-
totta német nyelvre Az ember tragédiáját, amelyet az ő kon-
geniális fordításában mutatnak be Bécsben és Németország kül-
földi városaiiban. Majd le-
fordította Vörösmarty remekét,
a Csengő és Tündét és Katona
József Bánk bán-ját.

Külön kell megemlékezni
négy életrajz-regényéről. A Li-
derekben Madách Imréné tra-
gédiáját vetette papírra. A Me-
seköltő a Dunán című kisre-
gényben emléket állított a nagy
meseköltőnek Andersen-nek. A
Hegedű és a koldusban Ró-
zsavölgyi Márknak, Petőfi kor-
társának küzdelmes és roman-
tikus életét vázolja elő.

Peterdi Andor a következő
szavakkal fejezte be magasi-
vóju és költői lendületű előadá-
sát:

— Ezt a Mohácsi Jenőt, aki
egész életén át a szépet, neme-
set szolgálta tehetségével, aki
tiszteletet és megbecsülést szer-
zett irodalmunknak világszerte,
ezt a Mohácsi Jenőt, ezt a fi-
nomlelkű költőt, a barbár hor-
gok úgy taszolták pályánba,
mint egy állatot és eldöntötték
az ismeretlen pokol felé. Ugy
tudjuk, hogy oda már csak
holtan érkezett meg. Mohácsi

Jenő Goethe és Schiller nyel-
vén szólaltatta meg a magyar
klasszikus irodalom három
mesterművét és Goethe és
Schiller bonfitársai gyilkolták
meg. De bármennyire fájdal-
mas, ezáltal nem hallgathatom
el azt sem, hogy a magyar iro-
dalomban nem akadt egyetlen
férfi, aki felemelje szavát és
vért kiáltott volna a barbárok
felé, hogy ne öljék meg az dr-
tallenokat.

Einstein

Gallai Tibor előadása a Szabad-
egyetemen

Gallai Tibor zsidó leánygimná-
ziumi tanár, csütörtökön este a
Pesti Izraelita Hitközség Sza-
badegyetemén Einsteinról tar-
tott előadást. Az előadás két
részre oszlott. Az egyik rész a
szakemberekhez, az értőkhöz
szólt, akik éber érdeklődéssel
tudták kísérni az einsteini el-
mélet fejtegetéseit, a másik ré-
sz pedig azoknak a figyelmét
kötötte le, akiket a nagy tudó-
sok és alkotók emberi nagysága,
vagy fogyatékossága izgat.
Gallai Tibor többek között el-
mondta, hogy Einstein a
Nobel-díjat elsősorban a foto-
elektromos jelenségek magya-
rázatáért kapta, Einsteinre a
tudásra jellemző, hogy minden
problémához hozzá tud szólni,
elméletének felállításában me-
részt, emberi magatartásában
azonban nagyon szerény, nem
törekszik fellépésre és nem
hajszolja a népszerűséget. Mé-
g is őszintén szociális ér-
zésű és szenvedélyes ellensége
a militarizmusnak és a nacio-
nalizmusnak. A zsidó volta
akkor tudatosodott benne, amik-
or a Porosz Akadémia tagjai
közé választotta. A porosz tár-
sadalom fennhéjázása, a néme-
tek gögös antiszemizmusa
késztette arra, hogy Erce Jisz-
raél építőinek munkáját támo-
gassa. Sokan szemére vetették
ezt, arra hivatkozva, hogy ő
ellenesége a nacionalizmusnak.
Támadónak ezt válaszolta, hogy
a cionizmus nem halálomra és
más népek elnyomására törő
nacionalizmus.

Gallai Tibor előadásán Fejér
Lipót és sok neves Európa-
szerte ismert magyar fizikus és
matematikus jelent meg. A be-
vezető és zárószavakat Zsoltos
Jenő, a zsidó leánygimnázium
igazgatója mondta.

A Dózsa György-uti templom mártir-emlék- táblájának felavatása

A Dózsa György-uti templom
előcsarnokának gyászdrapéri-
áival borított fala előtt két kan-
deláber imbohygó tüze ég. A
fekete lepel alatti falon már-
ványba vésvé férfiak, nők gyer-
meknek nevei állnak hosszú
sorban. A munkaszolgálat és
deportálás mártírjainak nevei,
akiknek fájó emlékét öröklíti
meg a soha el nem múlt ke-
gyelet.

A gyászistentiszteleten, mely-
nek keretében az emléktáblát
leleplezték részt vettek a Pesti
Izr. Hitközség, a kultuszminisz-
terium, a XIII. kerület előjár-
ósága, a református és evan-
gélus egyházak, a Munkaszol-
gálatosok Antifasiszta Szövete-
sége, a Dózsa György-uti kör-
zet képviselői.

Klein László kántor megrázó
gyásznéke után dr. Mandel
Miklós körzeti rabbi, mondta
el nagyhatású avatóbeszédét,
melynek végén lehurcolt a lepel
az emléktábláról. Stöckler La-
jos elnök, a Pesti Izr. Hitközség
gyászának adott kifejezést,
Levandel József, a Dózsa
György-uti, Talmud Tóra Egye-
sület és a Nőgyelet nevében
mondott megindítóhangú be-
szédet. Kálmán János előjáró,
a XIII. kerület előjárósága,
Simor Dezső a Munkaszolga-
tások Országos Antifasiszta
Szövetsége, Elías József, a re-
formátus és evangélus egy-
házak nevében beszélt, végül az
emléktábla előtt állva dr. Man-
del Miklós rabbi, recitálta hat-
kan a kádís imát, melyet a
templom közönsége mély fáj-
dalomba merülten mondott
utána.

A monumentális emlékmű
Eichbaum Mór és fia kőfaragó-
mesterek pontos és áldozatkész
munkáját dicséri.

Hajfestés, hajápolás, tartóshullám

HAJMUNKÁK — PEDIKÜR
Renezsénél, Csengery utca 84.

Ciánózás

takarítás

ciánkemence

Fischer V. Balázs Zsilinszky-ut 56
Telefon: 123-477

POPPER TALESZ

vétel, javítás, mosása
Holló-u. 12. földszint 4.

NE DOBJA EL régi nyakkendő-
déső, szépen újítható! Mus-
közvegye. H. R-né, V., Thurzó-köz 10.
1. 2. floor, érte meg.

RAVENSBRÜCKIEK!

Keresem

Fendrick Magda

leányomat,

aki 1945 április elején a hatos számú Revirben volt.

Aki tud róla szíveskedjék értesíteni szüleit

Fendrick Imre, Budapest, Calvin-tér 2

UTAZÁS A VAGÓNBAN...

Irta: GYÖRGY ENDRE

Amikor üzött a szöges kor-
bács és lá-
bunkat véresre marja a ken-
gyelfutónak is sok gyaloglás,
az erőletelt tempójú menetel-
lés (sohase értettük, miért
olyan sietős ez az út?), nem
a magunk sebei fájtak a leg-
jobban. Asszonyunkra, gyer-
mekünkre gondoltunk. Azokra,
akik „olthón” maradtak ugyan
azon a számunkra örökké
nevezetes október huszadikán,
amikor megnyitlak előttünk a
esilagos házak kapui, — de
főve sejtettük, hogy ezeken
a majdan ismét feltáru-
ajtókon keresztül ők is kö-
velni fognak bennünket. Miért
is hagyta nekik békét
azok, akiknek az volt a sze-
repe, programja, hogy min-
denki nyugtalanítsanak? A
kanyargó országutakon folyton
hátra-hátra pislogtunk: vajjon
nem furódnak-e a késő őszi
ködbe az ismert kedves arcok
és nem öltenek-e hus-vé-
alakot a képek, amelyeket
róluk busongó bensőnkben
örzünk? Jöttek is, de mindig
ugy, hogy a lábunk nyomába
léptek. Követtük egymást,
mint az árnyék a fényt, az
éj a nappalt, a hold a napot,
de mint ahogy ezek nem, úgy
mi sem találkoztunk. Ha
megismerjük a kínzás újabb
és újabb állomásának nem is
nagyon változatos, legfeljebb
mindig szigorúbb és fűszert-
lenebb eszközeit, azon könyö-
rögtünk, bárha a méltóknak,
az állatunk féltetteknek, a
gyengéknek és véde-
belnek soha ne kellene ezekbe
ülőzniük. Így esünk szinte
óráról-órára a gyógyíthatatlan
késébeesésből az indokolat-
lan optimizmusha és remény-
kedésbe, mert, ha ebben a
pillanatban biztosak is vol-
tunk benne, hogy annál a
kérelhetetlen világnak a ro-
stán senki sem eshetik át, a
másokban már azzal nyugtal-
gattuk lázongó érzéseinket,
hogy ah, hát az asszonyokkal
mégis csak kíméletesebbek
lesznek... Mi szükség volna
arra, hogy az erős fizikai
munkára egyáltalán nem al-
kalmasságot is elharcolják? Ez
is mutatja, hogy az ember
milyen szívesen vezette főre
önmagát. Még mi is, akik már
úton voltunk a gyárilag elő-
állított (Made in Germany)
botai felé, hajlandók voltunk
elhiszni azt a dajkamesét, ami
rendőr, katonatiszt, polgári
hatóság, felhívó, lakos, vasúti
munkás és bábleves-főző ter-
metes asszonyosság unós untalan
a fülünkbe duruzsolt: dolgozni
fognak, munkára viszik ma-
gukat, a utolsó szuszogó
néci... Németországnak éppen
erre a régre van szüksége...
Miért harcoltunk magunkat
azzal, hogy az én feleségem,

a te feleséged és az ő felesége
megmenekül a kiűzetéstől? Mert
ez volt a kényelmesebb. Jobb
volt ezt hinni, mint az ellen-
kezőjét. Valljuk be, né, pesti
zsidók, kisse elaltattuk a
lelkismeretünket akkor is,
amikor vidéki testvéreinket,
rokonainkat faluvégi lebu-
jókba, elhagyott malomépüle-
tekbe, üzemek körül álló,
pókhálós sörgyárakba „tömö-
ritették”, amikor tehát meg-
csinálták a gettót, amely a
magyar zsidóknak csak el-
mosódó olvasmány-einkéiben
kísértett. „Nem lesz semmi
baj!” — mondogattuk — és
ezt ismételtük még akkor
is, amikor az öreg szülők,
ápoltszállu, hórihorgas nagy-
apák és ráncosarcu, töpör-
dött nagyanyák, jóságos, meg-
szigorú apák és némán kény-
nyező meg fennhangon piron-
gató anyák, biztató tehetsé-
gű füvérek és peményekkel teljes
nővérek dőögtek a félledt
marhavagónokban az ismeret-
len Waldsee (a kies üdülő)
felé... Méri nem lázadtunk
fel, miért nem ordítottunk,
miért nem téptük le a ruhán-
kat, miért nem rohantunk a
véshírekkel a világ mindama-
tájai felé, ahol még emberek
éltek és emberként éreztek,
miért hajtottuk fejünket bün-
bánóan a bárd alá, várva, sőt
szinte kérve a kegyes tagló-
csapást?... Örök rejtély...

Nem tudtunk semmit a vi-
dékiek sor-
sáról. Tagadták végig a go-
noszságokat, hogy a később
kivégzendők is baromi jón-
borsággal vonuljanak a vago-
nokra. Milyen kegyesek vol-
tak!... Hiszen ezek „jósá-
gukban” még szappant és
törülközőt is adtak a garzka-
rákba masirozóknak, hogy a
fűrészes látszatát keltse.
Rudnó Teréz „Szabaduló asz-
zonyok” című kötetéből,
amelyből oly készséggel idé-
zek, mert feltáru előtünk a
deportált nők és az elhurcolt
vidékiek tövisekkel, sőt török-
kel teletűzdelt sorsa, kiderül
egy és más. Főalakja, Lulu,
összegez mindazt, ami velük

történt, a zsidóüldözésnek
olyan gazdag szinkaláját,
amelyhez fogható a legdu-
sabb faatázású festőművész
sem tud kifejezni. Megrázó a
gettóban töltött utolsó éjszaka
leírása. Innen a vöröslámpás
Vadvirág-uticából, (amit fiatal
asszonyok elkerültek) indultak
mártíromsággal teli utjukra.
Még az utolsó éjszakán fű-
holtra verték azokat, akiknél
értékeket sejtettek. „Volt olyan
is, akik ketten vonzódtak; nem
birt a megvert talpára állni.
A tenyerüket is messze eltar-
tották maguktól. Olyan lett a
kezüik, mint a bozontos, fe-
lete és kővér. A rokonok kö-
rültek guggoltak és hideg-
vizes ruhával borogatták őket.”
Másnap megszufozták velük
a vagonokat.

Felhajítottak hatvanöt
embert, az ajtókat összelőtték és
belakították. Junius közepe
volt, a nap tűzött, a vonat
még este is az állomáson ves-
zött. A ledrógzott ablakon
keresztül láthattuk az épüle-
tet és rajta a város nevét, ahol
születtünk és élünk. Hatvanöt
ember csak egymás hegyén-
hátán fér el ilyen szűk helyen.
A teli vödör egy-kettőre ki-
ürült, de az üres annál hama-
rább megtelt. A hőségben a
férfiak először a kiskabátot
vetették le. Delfek az inget is.
Meztelen derékkal ültek a
hátizsákokon. Az asszonyok
először a fejük tetejére fűsül-
ték a hajukat és az arcukat
szekendővel törülgették. Akin
bluz volt, levette és szok-
nyában állt. De ebédután
kettőkor, amikor a legcéke-
nőbb volt a hőség és elvisel-
hetetlen a bűz, akkor levelet-
ték a ruhát és kombinéban
kukkoltak a vagon sarkában.
Előkerültek az uriaszonyok
soha nem látott vőlei, csak
sejtett csipő, mindez szem
előtt volt, lapinható lett. Még
aliban a városban, ahol elegán-
san öltöztek és bálókba jártak.
Este indult el a vonat, kilenc-
ker. Az éjszaka folyamán a
vonat többször megállt. Az
ívóvíze mindenkinél elfogyott.
A másik vödör egészen meg-
telt. Mindig más tartotta, hogy
a vonat mozgása ki ne loo-

csanisa, de még így is kifolyt
és az undorító vizerek a poros
vagonfenéken a hátizsákok alá
törték utat maguknak.

A hentesmester anyósa, ez
a „madárfejű, keskenyvállu
öregasszony” heves ordítás
után elesendescedett. Még az
éjjel meghalt. Végigfektették
a padlón, a haját megfésülték
és a ruháját leporolták. Reg-
gel jelentették az őrségnek,
hogy halott van, szálsák is
és temessék el.

— Hová gondolnak, —
mondta a német őr, — érke-
zőkor egyezni kell a darab-
számokkal!

Még két napig tartott az
utazás. Ezen megőrült egy
nyugalmas tanító és egy
huszonhat éves nő, akinek négy-
hónapos gyerek volt az ölé-
ben. A nő megállás nélkül
nevetett és a mellét nem az
apróság szájába, hanem a kis
fenekébe nyomta. A gyereket
elvittek tőle. Akkor csendes
lett és szomorú. Néha felzoko-
gott, de nem szólt. Ötödnap
délben nagy pályaudvarra ér-
tek. Az a teherpályaudvar
nagyobb volt, mint Buda-
pesté. Rengeteg sín és vagon.
Nagy belülről olvasták a szó-
veget: AUSCHWITZ.

— Nem a legnehezebb munka
— mondták közben bizako-
dóan. Még mindig háltak és
annyi csalódás, heccsapás után
is optimisták voltak.

(Folytatjuk.)

1800 zsidó rendőrtiszt van New Yorkban

A newyorki Aufbau írja,
hogy a newyorki rendőrség ke-
belében körülbelül 1800 zsidó
tiszt és tisztviselő működik. A
zsidó rendőroknak külön egye-
sületük is van, a Shomrim So-
ciety. Ez nem jelent semmiféle
elkülönülést, hiszen a katolikus
rendőrök, például, szintén a
maguk szervezetébe, Holy Name
Society-be tömörültek. A zsidó
rendőrök egyesületének elnöke
Abraham Goldman, a newyorki
második detektívkerület főnöke.

Léon Meiss- a becsületrend lovagja

A zürichi Israelitische Wo-
chenblatt közli, hogy Léon
Meiss-t, a Consistoire des Israe-
lites de France elnökét, a fran-
cia zsidóság központi szerveze-
tének vezetőjét, a becsületrend
lovagjává nevezték ki.

Léon Meiss, aki nagy érde-
meket szerzett a francia zsidó-
ság új életének megerősítése
körüli, Helbronner helyét fog-
lalta el, aki a náciizmus áldo-
zata lett. Azelőtt éltizedeken
keresztül a Rothschild-család
különböző tagjai töltötték be
ezt a tisztséget.

ELAKUSITÓNÓT élelmiszerüz-
letbe felvesszék. „Szombathar-
c” jellegre a kindóba.

BETEGTOLÓK, önhajtású kocsik el-
adás, kölcsönzése. Gyermekköcsik.
Siesta, Damjanich-u. 49. T.: 428-
202

SZÉPLAK étkező kávészó

SZABADSÁGHEGY, Melinda-ut 24-26

megnyilt

Egésznapos szórakozás, üdülés, kölcsönkönyvtár

Függőkert • Polgári árak • Tetőtérassz

A X. községkerület közgyűlése

A X. Községkerület, melyhez Pécs, Mágocs, Siklós, Pécsvár, Mohács, Dombóvár, Szekszárd, Bátaszék, Sellye, Dunaföldvár, Bonyhád községek tartoznak, f. hó 11-én vasárnap délelőtti tartotta Pécsen közgyűlést. A X. Községkerület, mely az országban, elsőnek alakult meg még 1915 december 2-án, érdemes elnökvé, Varga Miklóssal, igen nagy munkát végzett. A kerület minden ügyét felkarolva, a templomok, iskolák helyrehozatala érdekében óriási erőfeszítéseket tettek. Az elnökség lemondása folytán a most megtartott közgyűlés, egyhangúlag dr. Szántó Lászlót (Pécs) elnöké, dr. Huszár Istvánt (Pécs) alelnöké, Jászai György (Pécs) alelnöké, Eisner Jánost (Bonyhád) alelnöké választotta meg. Dr. Szántó László elnöki székfoglalójában hitelt tett a községkerület nemes munkája mellett, a szörvénnyokban lakó és kis számú hitközségekbe papot, kántort kíván juttatni, a hitélet emelésére minden községkerületi templomot rendbehozatali kíván és általános programjába vette fel a zsidó szellem és kultúra terjesztését. A nagy lelkesedéssel megtartott gyűlésen felszólaltak Róth Sándor, a pécsi hitközség elnöke, Spitzer Miklós Dombóvár és Eisner János Bonyhád.

LÓRÁND MÁRTON
titkár

Pályázat

OR CHADAS templom, Budapest, Akácfa-u. 22. kerék

1. Jóhangu orth. kántort. Fizeselés meggyezés szerint. Aki más munkakört is vállal, előnyben; továbbá

2. gondnok-pénzbeszedőt. Bal-korre előnyben. Jelentkezés írásban vagy személyesen. Grass Farkas, Bpest, Akácfa-utca 9., (üzet).

TALESZ, TIFILIN

mezse, círcs, magile és hitec könyvek VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS. Járuléktábla készítését vállalom. UNGÁR MÓR, Király-utca 17., kapu alatt vagy I. emelet 4.

ORTH. templomkörzet jó fizetéssel, fiatal

kántort felvesz

Ajánlatok eddigi működés megjelölésével „Azonnal is” jellegre a kiadóba.

ÉRTESITEM t. vevőimet, hogy fűszerüzletemet a Népszínház-utca 22. sz. alatti Engländer-féle pékárból áthelyeztem a Nagyfaluvaros-u. 2/a. sz. Kaputól orth. káser felvágóval, cukrászüzletemmel. Orth. margarin kiváltási hely. Szombaton zárva. Blau Jenőné, Nagyfaluvaros-u. 2/a.

MUNKACSI ERNŐ:

AKTUALIS KÉRDÉSEK

Mit követelünk Németországtól?

I. Politikai cikkelyek:

1. §. (1) Németország elismeri bűnösségét, melyek példa nélkül állnak borzalomosságuk és barbárságukban, azokat, melyeket a náci rezsim alatt a zsidók ellen követtek, az üldözésekért és embertelen kegyetlenségek elkövetéséért és az összes hatalmába került zsidók szenvedéséért, az európai zsidó közösségek kiirtásáért zsidó kulturális és más vagyoni elpusztításáért, kifosztásáért és kirablásáért, a zsidók elleni gyalázatosan hazug hadjáratért, amit vallásuk, tradíciójuk és intézményeik ellen követtek, továbbá 6 millió zsidó legyilkolásáért, amit a legnagyobb barbársággal hajtottak végre.

(2) Németország, minthogy viselkedésével a náci rezsim alatt kimutatta, hogy a határai között élő zsidók kormányzatát nem lehet kizárólagos belügyének tekinteni, elismeri és hozzájárul ahhoz, hogy a területén élő zsidók ügye nemzetközi ügy.

2. §. (1) Németország megtesz minden intézkedést, hogy biztosítsa a német felségjogok alá tartozó személyek számára nyelv, faj vagy vallásra való tekintet nélkül az emberi jogok és alapvető szabadságjogok élvezetét beleértve a törvény előtti teljes egyenlőséget, szólás, sajtó és közlési szabadságot, a vallás gyakorlásának a politikai véleménynyilvánításnak, a társulásnak és közös gyűlekezésnek szabadságát, valamint szabadságot, hogy gazdasági tevékenységet fejlessen ki és kulturális jellegüket megőrizzék és fejlesszék.

3. §. Németország magára vállalja, hogy visszaható hatállyal eltörli minden megkülönböztető törvényt, korlátozást és végrehajtási gyakorlatot, amit a náci rezsim alatt vezettek be, faji származás, vallás vagy politikai hitvallás okából; hogy érvényben tartja azokat a törvényeket, amelyek

ket a szövetséges hatóságok jóváhagytak Németországban.

4. §. (1) Németország kötelezi magát arra, hogy feloszlat minden olyan szervezetet, amely antiszemita vagy más fasiszta megkülönböztetésen alapuló elméleteket vall és nem engedi meg és nem segíti elő német területen vagy külföldön olyan szervezetek működését, melyeknek célja az, hogy a néptől meglagadják annak demokratikus jogait.

(2) Németország kötelezi magát, hogy büntetendő cselekménynek nyilvánítja a demokratikus rend elleni faji, vagy vallásos gyűlölet pártolását, vagy erre való igazolást.

5. §. (1) Németország megtesz minden szükséges lépést arra, hogy biztosítsa a törvény előtti kihallgatását;

a) olyan személyeknek, akik háborús bűnöket, vagy a béke és emberiség elleni bűnöket követtek, vagy rendeltek el, illetőleg jóváhagytak;

b) a szövetséges és társult hatalmak olyan állampolgárait, akiket azzal vádolnak, hogy árulást követtek el, vagy együttműködtek az ellenséggel a háború alatt.

(2) Németország kötelezi magát, hogy a jelen szerződés hatálybalépésétől számított két éven belül bíróság elé állít és megfelelő büntetéssel sújt minden olyan személyt, aki 1933 január 30-ika óta elrendelte, elkövetésére előkészült vagy elkövetett, segítette vagy jóváhagyta a zsidók deportálását, meggyilkolását kiirtását, vagy bármilyen más jogfosztását, vagy akár külön más cselekményt, mely a zsidók üldözésével kapcsolatban, illetőleg azok személyét vagy vagyonát érintette.

6. §. Németország kötelezi magát, hogy visszaállítja mindazoknak a korábbi német állampolgároknak az állampolgárságát, akik az 1933 január 30-ika óta érvényben levő megkülönböztető törvények és gya-

korlatok miatt megfosztottak német állampolgárságuktól, ha a jelen szerződés hatálybalépésétől számított két éven belül kifejezik óhajukat, hogy újra német állampolgárságot vegyenek fel.

7. §. (1) A németországi zsidóknak jogukban áll kivándorolni és vagyonukat elszállítani illeték és adómentesen, valamint vámmentesen.

(2) Németország kötelezi magát, hogy megfelelő méltányosságot és érdekekkel külföldi valuta bocsát rendelkezésre az ilyen vagyonátvitel megkönnyítésére, valamint az ingatlanvagyon vételárának, nyugdíjnak, életpénzének, valamint más kifizetéseknek az átutalására, melyek akár most, akár a jövőben lesznek esedékesek.

8. §. (1) Németországnak nem lesz fennhatósága, ellenőrzési vagy bírósági joga a Németországban levő hontalan személyek felett, ezek a személyek kizárólag a szövetségesek vagy megfelelő általuk elismert nemzetközi hatóságok egyedül fennhatósága, ellenőrzése és bírósági hatáskörébe tartoznak.

(2) Németország kötelezi magát, hogy mindenféle könnyítéseket, árut, közszolgáltatást, amelyet a szövetségesek megfellelőnek és helyesnek találnak rendelkezésre bocsát a zsidó hontalan személyek fenntartására mindaddig, amíg azok Németországban maradnak.

9. §. Németország kötelezi magát, hogy helyreállítja és kijavítja a németországi zsinagógákat és zsidó temetőket, amelyeket a náci rezsim alatt kifosztottak, vagy megharcoltak és hogy fenntartja örökre az elpusztított, vagy megsemmisített zsidó hitközségek zsinagógáit és temetőit és megfizeti az olyan zsidók exhumálási és zsidó temetőkben való eltemetési költségeit, akik a náci rezsim üldözésével kapcsolatban haltak meg.

11. §. Olyan zsidók rokontai, akik a náci rezsim üldözése folytán haltak meg, tekintet nélkül állampolgárságukra, vagy lakóhelyükre, ugyanolyan jogokra, előjogokra és juttatásokra jogosultak, mint amelyeket a német háborús halottak rokonainak nyújtanak.

(Folytatása következik.)

Tiszamenti nagyközségben

főutcán, jömeneteli fűszer-csemege-, kismértékben ital-mérséssel rendelkező, keresztyény, családos útletemben, zsidó

női alkalmazottat keres,

ki 5—10.000 forinttal hozzájárulna az üzlet viteléhez. Szép, tiszamenti élet. Cim a kiadóban „Tisza” jellegre.

Butorozott utcai szoba

kiadó, Szív-u. 28. III. 30.

UTLEVÉL

GYORSFÉNYKÉP PÁRISI
3 drb. 15.— NAGY
5 drb. 20.— ARUHÁZ

BALLON

átlátszó kabát,
angol és svájci. Olcsó árak!

VALENTA, V., NÁDOR-UTCA 13. SZ.

SIREMLÉKEK

EICHBAUM MÓR és FIAI
V., Rudolf-lőr 3. (Margit-bídnál)
Szombaton zárva

Férfiak vád alatt

Írta: SZILÁGYI GÉZA

NEM FUJOK A DICSEKVÉS kürtjébe, amikor megállapítom, hogy a *Vágyak női korusa* című két cikkemnek a szerző öregeken fáradt szívét gyorsabb dohogásra serkentő visszhangja volt. A téma — a hitleri zsidóirtó pokoli színjáték záró felvonása után szerető pár és támogató társ nélkül egyedül maradt zsidó nők sorsának keserves kérdése — azokból a megrágnak adó, válságát sürgető női levelekből adódott, amelyek a posta Budapestről és vidékről betekent át vitelt az *Új Élet* szerkesztőségébe. Mindegyik levélben egy-egy vérszóp lüktetett. Valamennyi írásból az új félszékrendszer hol szelidebb, hol hevesebb vágya szöli, tiszteltet parancsoló ösztönözéssel. Sok levélből a keserű csalódás panasza sirt ki, amiatt, hogy ezeknek a boldogságot kereső asszonyoknak a szintén párjukat veszített férj sorstársai nem egy esetben „a túlsó partra” választották új párjukat, egy végzetes progánia útján kísérve meg a másodszori családalapítást. E sorok írója az egyazon tárgyú, de sokféle hangú levelek könyvét lehetőleg gyönyörű kézzel íggyezett lapunk olvasói elé vinni. Női laborunk jóváhagyása azt mutatja, hogy helyes cselekedet volt a vágyak női korusának hozzánk eljutott dallamait leköltöztetni: okulásuk, ültetnük, sürgősségül.

A HELYESI VISSZHANG csak egyházi tanulmányosan érdekes foszlányát mentük ide: jellemző példaként. Egy férj nélkül, kisgyermekkel a deportációból Budapestre visszatért asszony fáradhatatlan munkával a teljes kifosztottságból két év alatt odáig emelkedett, hogy lakása, bútorai, ruházata és állása van. Leveleiben batinak, jömegelelőcsének, csinosnak mondja magát. Ismét férjhez szeretne menni, már azért is, hogy megint apai támasz jusson négy éves kislányának. Nem titkolja, hogy eddigi társkeresése nagy kudarcra járt. Csodálatos a megütközés keserű hangján tolmácsolja. A pokolból visszajött, család nélkül maradt férfiak a levélró szerint nem személyes érteket, hanem hozományt keresnek, elpusztult bajtársaik apátan gyermekei iránt nem bízelnek szeretettel, „azonfelül inkorrektek és távolról sem olyan komolyak, amilyenekké az átélt szenvedések után válniuk kellett volna. Bizony nagyon keserves tapasztalatokat kell szereznie egy asszonynak, aki férjét elvesztette és megpróbál másikat keresni.” A legkövetkező az, hogy ezek a férfiak csak a

zsidó nőkkel szemben lámszannak anyagi igényeket. Másvallásúval szemben ez eszükbe se jut, sőt úgy tesznek, mintha kégy és megtiszteltetés volna, ha az egyáltalában hozzájuk megy!”

Nem csapok föl a férfiak mindenáron való védőjének, eszem ágában sincs, mert hiszen magamról is eléggé ismerem sok hibáikat. Csak hogy, neha meggyőződésük nőpárti vagyok, mégsem lehetek a férfikkal szemben olyan igazságtalanul elfogult, hogy általánosságban inkorrekteknek, komolytalannak és anyagiasságnak bélyegzem meg őket, mint a rossz és rut személyes lapas. Talán érthetően felfáborodó levélíró leszi. Neki a maga, mégis csak szűkebb élménykörében bizonyára igaza van, de ez az igazság szerencsére csak rész-igazság. Szívvel kívánjuk neki: találkozzék majd olyfajta férfikkal is — ilyenek is akadnak — akik nem inkorrektek, szeretik a gyermeket, a párválasztás során elsősorban a személyes értéket nézik, nem pedig a hozományt és akik jövődű boldogságukat nem csupán másvallású nők oldalán remélik megtalálni.

A VEGYES HÁZASSÁGOK KÉRDÉSÉNEK fölvetését nagy megelégedéssel fogadta D. L. né is. Leveleiből a nyilvánosság elé kívánczik ez az elszomorítottan érdekes közlés: „Lenn jártam az Alföld egyik városában és megdöbbenve tapasztaltam, hogy mennyi vegyes házasság történt. Főleg svábok laknak abban a békési városban. Elcsüggedve hallottam a sok zsidó sváb házasságról. Hát annyira feledékeny a zsidó férfi, hogy már nem emlékszik arra, kik voltak családunk gyilkosai? De nem csak a vidéken van így. III Pésten, a magam szűk környezetében, hat esztendő tudok, amelyben egyedül maradt zsidó férfi a „túlsó oldal”-ról ücsült. A sok szerencsétlen pesti nő valóságban a tenyerén kínálta szívét a zsidó férfiak felé, de hívó szava pusztába kiáltott szó marad. Mi ez, kérdem önkéntől, germetelenség vagy feledékenység? A legfeljebb az, „a túlsó oldal” férfiai mereven elárkózik a zsidó nővel való házasság előtt.” — Mit válaszolhat az ember erre a levélre? Irójának kémelelő szeme sávrá dolgokat látott és könnybe lábadt töltük. Bár mennél előbb akadna gyön-

göd férfsikéz, amely letörülne ezeket a könnyeket!

A „PÉNTEKESTI ASSZONYTÁRSASÁG”, amelynek egy talpraesett, okos levelét nemrég módomban volt idézni, ismét megszólal és újra a férfakra panaszodik, de most nem „a túlsó partra” figyelve, hanem más szempontokból. Ezúttal azok a férfiak kerülnek terükre, akik színészkegve kijelentik, hogy „lejutottságunkban és fájdalomunkban olyannyira szenvednek, hogy az újabb nőülésnek még a gondolatát is elfordulnak.” Csak pillanatra feledést igyekeznek találni és ezzel be is érik. E cinikus felfogással szemben a péntekesti társaság joggal hívkozik arra, hogy „sok ezer asszony nem tudja így pillanatnyi örömeikkel narcoltatni magát, mert lelki beállítottsága más és előbb a számára mellőzhetően lelki kapcsolatot keresi. A lelkiakkal nem tördölő férftípus nemcsak hogy nem könnyíti meg egy női sorstársának életét, hanem bánatot és csalódást is okozhat lelki viselkedésével.” (Véleményem szerint ilyfajta férfi mindig volt és lesz is, de bántóan komikus, ha viselkedésének igazolására „lejutottságára és fájdalomra szenvedésére” hivatkozik. Ez az igaz lejutottságnak és szenvedésnek a megszentelt elenítés!)

Akad aztán egy másik, (ppoly kevésbé rokonszenves típus is, amelyre felhívják figyelmünket ugyanebben a „kollektív” levélben. Ennek a típus-

nak képviselői megijednek azoktól az özvegyektől, akiknek gyermekük van, mert „nem bírják el, hogy ez a gyermek másnak a gyermeke. Pedig minden hazajött egyedül maradt férfinak éreznie kellene, mivel tartozik önmagának, halott bajtársának, aki talán csak épp oly véletlenül aludt el örökre, mint amilyen véletlenül maradt életben a visszatért, tartozik a zsidóságnak és annak a kis dracának is, aki ártatlan abban, hogy neki apa nélkül kell felnőnie, nélkülöznie az apai szeretetet, gondoskodást, sőt szigort is, és aki ártatlanul bár, de anyja boldogulásának akadályozója. Nem vagyok nememnek árulója, ha igazat adok a vérszóp szívű asszonyoknak, akik azt hirdetik, hogy a más gyermekében is, jószívvel és szeretettel közeledve hozzá, idővel sok örömet lehet találni. Sőt tovább megyek és nem félek a túlsó vádjától, ha azt állítom: aki a más gyermekét nem tudja szeretni, annak a saját gyermeke iránti szeretetében is valamelyest kételkedem.

Zsidó férfiak, kérlek titeket, csófojók meg — nem szavakkal, hanem cselekedetekkel — a „péntekesti asszonytársaság” levelének megrázó végső mondatát mely szerint az, ami a megmenekült asszonyoknak a veszteségeken, szenvedéseken és nélkülözéseken túl jutott, nem más, mint „társatlanság, egyedüllét, küzdelem örökre célulul és reménytelenül.” Férfitársaim, bizonyítsátok be, hogy ez nem lesz igaz, hogy zsidó nő-véreknek életbe nem maradhat állatlan és reménytelen. Csak rajtatok áll!

„Következetesen és radikálisan kell végeznünk a faji antiszemitizmussal!” — mondotta Benes

Ismeretlők már röviden azt a beszédet, amelyet Benes Csehszlovákia Köztársasági elnöke mondott a Zsidó Világkongresszus nála tisztelő ünnepsége előtt. Most néhány részletet közlünk belől a beszédéből. Mint a *Szoborné Slovo* írja, Benes kifejtette:

— Visszagondolok arra a szenvedésre, amelyen a zsidóság keresztütlment. Ezt a szenvedést az embernek, az emberi léleknek példátlanul álló semmibevevése idézte elő. Ez nagy, megrázó tapasztalat volt, amelynek most az összes jóakaratu embereket össze kellene fognia abban a törekvésben, hogy az embert jobbá tegyük

és a jogtalanságot megszüntessük. Mindenekelőtt arról van szó, hogy következetesen és radikálisan kell végeznünk a faji antiszemitizmussal, amely a huszadik század emberének nagy erkölcsi süllyedését, valamint az igazság és az emberi szolidaritás iránti érzék eltompulását mutatta. Világosan megmondtam álláspontomat a cionistáknak. A paleztinai zsidó állam felállítását tartom az egyetlen lehetséges és igazságos megoldásnak a zsidókérdésben.

6 és 10 éves gyermekeink mellé keresünk

angolul jól beszélő, nevelésben jártas izr. külgyet. Részteltes fényképes ajánlatokat „Dunántúli város” jellegű Blockerhez, Városház-utca 10,

Valentin Sirkőüzem

Városi iroda: THÖKÖLY-UT 15. SZÁM I. EMELET 4. SZÁM Üzem és raktár: X., SIKERT-Ú. 29. (Új köztemetőnél) — Szombaton zárva

A Zsidó kórház rituális konyhája

A fasiszta urakom, a námet megszállás és az ostromokozta súlyos károkat a Zsidó Kórház dolgozói páratlan munkakészséggel helyrehozták és a kórház ma ugyiszólván teljesen ujjáépítve áll a gyógyulást keresők rendelkezésére. A kórház speciális rendelkezésénél fogva azonban nem élgedhetett meg az ujjáépítés tényével, gondoskodnia kellett arról is, hogy a Zsidó Kórházat ellátás szempontjából aggodalom nélkül kereshesse fel a leghíltabb zsidó is. Ez a törekvése teljes sikerrel járt.

A napokban ismét kint járunk a Zsidó Kórházban, hogy erről az ujjáépítésről is meggyőződést szerezzünk. Dr. Benedek László, a kórház igazgatója ismertette velünk az e téren elért eredményeket.

— 1945-ben nem tudtunk a hajókra segíteni. 1946 pszichájának mindkét estétjei azonban már szédült tartottnak és azt hittük, hogy véglegesen ártóhatunk a „kórszágra”, de sajnos ez az edényhiány miatt csak az idén vált lehetségessé. Igen nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy kívülről semminemű „tréfi” kósz ne legyen behozható. Ezt a kórház területén felállított táblákon is tudtára adjuk a hozzátartozóknak. A Szaknádás döntése értelmében fegyverrel eljárás alá vonható az az alkalmazott, aki a felkezelési szabályokat nem tartja be. Ezzel a fegyverrel-jogunkkal ellátott ismét eszben. A kórház vallási élete a templonban folyik, amelyet kijavítottunk, átfestettünk, minden pünköszt este és szombat délelőtt tart benne istentiszteletet dr. Löwenheim Miksa rabbi, a kórház lelkésze. De ezen túlmenően is fokozott mértékben foglalkozik a kórház zsidó betegeknek lelki gondozásával és rendelkezésükre áll minden vallási tárgyunkban. A lelki gondozáson felül szociális missziót is teljesít a szegénysorsu betegek érdekében. Igaz örömmel tölti el az a tény is, hogy az újszülöttek 85%-át felvétetik a zsidó közösségbe, bár erre senkit nem kényszerítünk. Most azonban

szeretnénk, ha személyesen is meggyőződne a vallási előírások szigorú betartásáról — mondja dr. Benedek László és máris levezet a kórház konyhája.

A konyhát egyizben már leírunk olvasóink előtt. Most csak annyit, hogy azóta szigorúan elválasztották a teljes konyhát a zsírostól. Az edények mosására szolgáló üslők előtt külön tábla figyelmeztet, hogy a „tejes és zsíros edények összekeverése szigorúan tilos”. Még egy újítás tűnik fel. Külföldi mintára áttértek az egyéni tállási rendszerre. Minden beteg számára már a konyhában lecsukható edényekbe adagolják az ételt. A főzés természetesen a Pesti Izr. Hittközség rabbisága által kirendelt masgijahok, rituális felügyelők ellenőrzése mellett történik. Ugyancsak ők gyakorolják az ellenőrzést az ételmezési raklában épügy, mint az egyes osztályokon.

KECSKEMÉTI GYÖRGY

Fizetővendéget miskolci, szépfekvésű otthonomban, ellátással, esetleg anélkül elfogadok. Cím a kiadóhivatalban.

VIDÉKI FOKANTOR, sajtókor utazók, hitoktató, rádióhelyettes. Állást keres. „Negyvenéves” jellegre káron a kiadókba.

HÜVÖSVÖLGYÉN szoba, bútorok és konyhaszaktákkal, egy vagy két helyszobán, esetleg házaspárnak, nyaralásra kiadó, uti családok. „Küzel a villamosokhoz” jellegre.

JOBB családból származó fiatal leányt **ORVOS MELLE**, aki a háztartásban is segítkezik, 1-re keresünk. Mindenes von. Jelentkezés 6-8-ig, Dr. Herczeg Ernő, Bpest, IX., Határ-u. 44. I. 13.

ELCSEBLENEM havi 65.- Ft bért 1 szoba, ágy, konyha, fürdőszoba udvaron **LAKÁSDAL**, szobák vagy kőszobák, modern lehelőleg értékes utcai lakásra. „Lehet esetleg Buda belterületén is” jellegre a kiadókba.

Adler Sirkó Somogyi Béla-ut 7

AZ UDVARBAN

Hozott művészlapok vétele és váltalom. SZORBATON ZARVA.

A Bukeresti Jiddisch Színház vendégjátéka a Józsefvárosi színházban (Kálvária-tér 6.)

Minden nap este 8-ór,

Tilia Podolskájával

a főszerepben színre körül a

„Két árva” (Zwei Waisen)

Melodráma 4 felvonásban

A darabban előforduló betétek: Jiddische Mamma, Mein Städtle, Eelz, Das Josefil, Stein-Stein, Kadisch stb. stb. Jegyek a színház pénztáránál 11-ig és délután 5-órától az előadás kezdetéig. Sigánál, Nagyatádi Szabó-utca 37.

Munkaszolgálatosok orosz hadifogságból keresik hozzátartozóikat

(Levelek átvehető a Magyar Vöröskeresztnél, Budapest, V., Személynyitók-u. 21. I. 3.)

Béhm János ir Róth Árpád-nak, Budapest.
Schwarcz Endre ir Schwarcz Irénnek, Újpest, Lórántffy-utca 8.
Eiben József ir Eiben Józsefnek, Budapest, Andrássy-ut 35.

Günzberger Sámuel ir Kulcsár Imrenek, Budapest.
Márkus Gyula ir Kállai Liliának, Budapest.

Zsidó Világkongresszus Magyarországi Képviselője

(Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 7.)

Az alant felsorolt személyek részére külföldről levél, vagy üzenet érkezett. Kérünk mindenkit, aki nevezettokról felvilágosítást adhat, közölje azt hivatalunkkal (V., Wekerle Sándor-utca 7., tel.: 186-603) szombat és vasárnap kivételével d. e. 9-1 óra között.

Eichorn Gyula Arthur, gyógy-szemész.

Dr. Oppler Emilné, Budapest.

Spira Hanna Sara, 1923, Budapest.

Burzhaim Sámuel, Endre és Sándor, Budapest, Ipoly-utca.

Darvas Péter, 1925. XI. 14. Bpest.

Somló György, 1909, Budapest.

Nauer Györgyné Somló Magda, 1904. II. 2, Budapest.

Somló János, 1912, Budapest.

Róna Lajos, 1891, Veszprém, Bpest.

Logodsky Károly-utca.

Dr. Reichard Zsigmondné, Malvin, 1894. XI. 27.

Csernusz Andorné, Margit, 1916. II. 23, Budapest.

Bachné Nemes Magda, 1912, Szeged.

Friedbauer Sándor, Bp., Újpest.

Aron Adólf, 1901, Leipzig, Csörgő, Zemplén megye.

Schütz Leo, 1909, Lwow.

Pentzstein Hilda, 21 éves, Krosná-ból, jött Budapestre.

Volkman Arthur, 39 éves, Tarnobrzegből, jött Budapestre.

Volkman Edward, 1923, Tarnobrzeg, Budapest.

Friedmann Edit Jehudit nővére.

Schöneberg Jozsefa és Szerén, Újpest.

Landau Naitali és felesége Schwartz Antónia.

Deke Káti, Budapest.

Smiller Freilich János, Bodmer (?) Fejér megye.

Zoltán Andor, 1911, Budapest, orosz, Bethlen-utca.

Gorb Adolf, Székeshérvár, Várkörút 15.

Gorb Hermanné, Bpest, Karlov-szén-ut.

Gerpel Rebeka családjának, Dunaszerdahely.

Gartner Herman családjának, Hatvan-Nádasd.

Gersel Alfréd, Bp., Baross kör 9.

Goldberger Jenőné, Bp., Hagodná Sándor-utca 16.

Goldberger László, Debrecen, Jókai-utca 2.

Goldberger Rózi, Bp., Károlyi-utca 22, II. 1.

Goldmann János, Kál, Hovos m.

Gottliker Bernát, Bp., Vas-u. 11.

Gottlieb Sugár Lenke, Sárvár, Mar-lom-utca 4.

Gross Irén, Bp., Zsidókörút.

Grün Sámuelné, Budapest, Pólya-kör-utca 28.

Leikowitz Jakob, 1922 Hajdusármány.

Weinstock György és Ági 1908-30, Budapest, Kőbánya.

Hatvany Bernát (báró) 1900 V. 27, Házvay, Orbánhegyi-ut 29.

Dr. Tucker János orvos, 1899 X. 13, Budapest, Timár-utca 2.

Wolf Pál, 1899 V. 7, Temesvár.

Pálfiáné az. Hel, Hoz János leány, Budapest.

Cserk Dávid építész-mérnök, Váci-ut 32.

Sz. Scheiber Gézáné, vasuti ügy-viselet ügyvegye és leánya Scheiber Ernőné, Áltó-Dürer-sor 7.

Obrenstein Ezekiel, 1917.

Krušinsky Sándor Regha, 1897, Nagy Zsuzsanna, 1920 II. 5. Pozsony, Sin-utca 18.

Gross Ignác, József, Henriette, Hozes és Bentlee, Tiszaeszlár (7) Szabolcs megye.

Maltz Karel, Budapest.

Schönfeld Moritz, Budapest.

Helyreigazítás

Az Uj Élet 1947 május 14.

számában a Zsidó Világkon-

gresszus kereső rovára felett

lévően jelent meg az a szöveg,

hogy a keresettek Bergen-

Belsenből Svájcba kerültek és

hogy számukra csomag érke-

zett. A rovatban közölték szá-

mára levél vagy irántuk keres-

és érkezett a Zsidó Világkon-

gresszus budapesti irodájába.

Kézbesíthetetlen levelek

(Levelek átvehető a Magyar Vöröskeresztnél Budapest, Személynyitók-u. 21. I. 3.)

Davidovics Erzsébet családjának, Drágamizsola.

Sz. Rajni Pálné, Bp., Csiky-u. 5, III. emelet 1.

Klein Erzsébet családjának, Újpest.

Küveti Ignác, Bp., vasúti Dugob-kórház.

László Imre, Bp., Podmaniczky-u. 19.

Zéna Mayer családjának, Komlós.

Gácsi Malvin, Bp., Nagyenyedi-utca 10.

Gallerné Epstein Marie, Bpest.

Dob-utca 31.

Gelger Sámuel, Nagyita.

SZINES BUTOR

dr. Schleifer, Nagymező-u. 53

Fizetési kedvezmény

SIRKÓ PFEIFER és HESZKI

Somogyi Béla-út 3/c.

Hirek Palesztináról

Az UNO előtti harc első menetében: zsidó győzelem

Az UNO valójában csak albizottságain keresztül tud igazi munkát kifejteni. A politikai bizottság saját keretéből alkotott albizottság segítségével az elmúlt héten az összes vitás kérdésben döntést és határozatot hozott. Miután meghallgatták a Jewish Agency és a palesztinai arabság képviselőit, akiknek alkalomuk volt arra, hogy álláspontjukat a legérsebbben ismertessék — a zsidók szabad bevándorlást és Nemzeti Országot, az arabok önálló arab Palesztinát és bevándorlási tilalmat kértek — a Bizottság a következő határozatokat hozta:

1. A Teljes Ülés határozatának megfelelően a palesztinai probléma megvizsgálására az UNO Ténymegállapító Bizottságát küldi ki.

2. A Ténymegállapító Bizottságának a legelső feladata jogkérdés van arra, hogy munkáját minden korlátozástól mentesen végezze, tényleges megállapításon és kutatásokon végezzen a palesztinai problémát illetően, valamint arra, hogy teljesen önállóan határozza meg a maga munkamódszerét.

3. A Ténymegállapító Bizott-

ság kutatásokat végez Palesztinában és bárhol, ahol ezt szükségesnek látja, a helyzettől függően írásbeli, vagy szóbeli tanváltásokat vizsgál meg; ilyeneket kérhet a mandatárius hatalomtól, a palesztinai lakosság képviselőitől, kormányoktól, vagy bármilyen szervezettől, amelyet meghallgatni kívánatosnak tart.

4. A Ténymegállapító Bizottság gondos vizsgálat tárgyává teszi Palesztinában a zsidóság, a kereszténység és az iszlám vallási érdekeit.

5. A Ténymegállapító Bizottság legkésőbb szeptember 1-ig jelentést készít a Teljes Ülés számára a Palesztina-probléma megoldására alkalmas javaslatokról.

A Ténymegállapító Bizottság tagjai: Kanada, Csehszlovákia, Perzsia, Hollandia, Peru, Svédország, Uruguay, Guatemala, Jugoszlávia, Ausztrália és India. A Bizottság munkáját 40-50 főből álló irodai személyzet és szakértői tanács segíti. Már az UNO-ülés kezdete óta teljesen felszerelt külön hajó várakozik New York kikötőjében a Bizottságra, hogy a kijelölt megbízottakat Palesztinába vigye.

A Jewish Agency érveinek elfogadása

mutatkozik meg a határozatokban. Az a tény, hogy a Bizottság nemcsak Palesztinában végzi munkáját, hanem bárholva ellátogathat — így első sorban Németországba és a közép-európai országokba — és bármilyen szervet meghallgathat, elismerését jelöli a Jewish Agency és általában a zionizmus mindig hangoztatott igazságának: a Palesztina-probléma nemcsak az ottlakók, hanem az egész világ zsidóságának, sőt a világ összes népeinek a problémája. Az arabok legfontosabb követelése ezzel megsemmisült, mert a Bizottság nem az arab többségű status quo, hanem a jövő szempontjából vizsgálja a kérdést. És ezzel már szinte eleve állást foglalt a további bevándorlás mellett. Igen lényeges, hogy kimaradt a Ténymegállapító Bizottságnak adott megbízásból a palesztinai függetlenség lehetőségének kidolgozása szóló felhívás. Palesztina független

államként való deklarálása most ugyanis csak az arabok érdekeit szolgálná, — ők követelik a legjobban, — mert akkor a jelenlegi arab többség mellett Palesztina arab állam lenne. Tudvalevő, hogy a Bizottságnak adandó ilyenirányú felvilágítás körül nagy vita volt. Az UNO nagy többsége azonban elvetelte a javaslatot és ezzel ugyancsak állást foglalt egy arab Palesztinával szemben. Végül rendkívül fontos az az utasítás, hogy a Bizottságnak szeptember 1-ig kell jelentését a közgyűlés elé terjesztenie. Így kétségtelenül gyors bizottsági munkára van kilátás. A Bizottság egészében, vagy csoportjában mindenütt meg fog fordulni, ahol nagyobb számban élnek zsidók és mindenütt jelentéseket gyűjt a zsidóság, valamint a kormányok álláspontjáról. A beérkező jelentések szerint a Ténymegállapító Bizottság egy részlege Magyarországra is ellátogat.

Érdekeltek és semlegesek álláspontja

A Jewish Agency a Baseli Kongresszus határozatait igen rugalmasan alkalmazva, sokak számára meglepő magatartást tanúsított. Abból az álláspontból kiindulva, hogy a ballimorai program az azonnali Zsidó Állam, csak a mandatárius hatalom egyoldalú szerződés szerkesztéséből eredő követelmény, most az UNO előtt — felismerve

a nehézségeket — egyelőre — a zsidó többség kiakadáltságát — csak a Nemzeti Országot egyszerűen már biztosított jogainak megerősítését és a tömeges bevándorlás lehetőségét kérték a J. A. Képviselői. Az arabok az UNO veszteségeinek érzik magukat. Bár hatalmas propagandával és az arab világ mozgósításának fenyegetésével dolgoztak,

mégis mindcuben leszavazták őket. A délamerikai államok készenlétéről jöttek az értekezletre és hol az arabokkal, hol a zsidó érdekek mellett szavaztak. Mindenesetre behozonyosodott, hogy a délamerikai államok nem állanak egyetlen tömbként az arabok mellett, — mint ahogy a nemzetközi sajtó azt az UNO-ülés előtt hirdette. A lengyel delegátus megható felhívást intézett Angliához a zsidó bevándorlás érdekében, egyben a haladás útjait felvilágosította. „Ha Británia beereszti azokat, akik számukra nélkülözhetetlen Palesztina zordónan bezárt kapuin és fia megvárakoztat az országban a feszültséget — ezzel a legnagyobb mértékben hozzájárul a probléma megoldásához. Egyszer végre már ne az olaj stratégia, hanem Palesztina egyszerű lakóira gondoljunk!” Az UNO-ülés legnagyobb esélye az USA magatartása. Az Egyesült Államok megbízottja az angol kiküldötttel teljes egyetértésben szavazott mindig és egyetlen szóval sem adta jelet annak, mintha kormánya — a sok előző nyilatkozat ellenére — különbséget tenné a zsidó érdekeket. Itt, ugyancsak kezd győzedelmeskedni az olajérdek. Az amerikai kongresszus 28 tagja éppen ezért levélben szólította fel Marshall külügyminisztert az USA állásfoglalásának nyilvánítására Palesztina ügyében. Marshall erre kijelentette, hogy a Ténymegállapító Bizottság jelenlétében nem szándékozik véleményt nyilvánítani. Az USA közvéleménye igen megbízhatatlannak tartja külügyminiszternek kijelentését, mert még mindenkinek élesen emlékeztetnünk kell a sok hivatalos proclama igéret és megnyilatkozás. A konferenciának talán legnagyobb zsidó eredménye: a Szovjet Álláspont kialakítása. Az orosz vélemény korábban teljesen ismeretlen volt. Már a

konferencia elején nagy feltűnést keltettek Gromiko szovjet delegátusnak a Jewish Agency meghallgatása érdekében mondott meleg szavai. A Politikai Bizottság ülésén azután váratlan esemény következett le. Gromiko azt javasolta, hogy a Ténymegállapító Bizottság feladatát tűzzék ki az önálló Palesztina felállítását célzó szervezet kidolgozását. A J. A.-lél kapott felvilágosítások hatására, amelyekből kitűnt, hogy egy önálló Palesztina most csak a demokráciellenes fondális arab földesurak hatalmát biztosítaná a haladás erővel szemben — Gromiko elvetette a tervet, illetőleg tartózkodott a szavazástól, amikor pedig az éppen általa benyújtott javaslatról döntöttek.

Meg nem erősített hírek szerint, szeptemberben a Szovjet a következő megoldást fogja javasolni: 1. azonnali zsidóbevándorlás az angol csapatoknak, 2. 5 év után, — mely idő alatt minden európai zsidó kívánsága és kormánya bejegyzése szerint Palesztinába vándorolhat — Palesztina függetlenségének nyilvánítása, 3. az 5 évi periódus idejére Palesztinának az UNO ellenőrzése alá bevezése. — Az angol megbízott teljesen passzív magatartást tanúsított, szeptember előtt semmilyen angol hivatalos állásfoglalás nem volt, mert az angol kormány inkább másképp javaslatainak mérlegelését szeretné látni, mint a sajátjának visszautasítását. Ezzel kapcsolatban érdekes a Manchester Guardian cikke: a lap szerint más kezzeztíveztő terv nem képzeltető el, mint a felosztás, mert az UNO ereje legfeljebb csak határgarancia, terjed ki Anglián ilyen javaslatot elfogad, de maga nem ajánl, mert ez az arabok ellenkezését váltaná ki. Már lenne azonban — a lap szerint — a helyzet, ha az UNO hozna ilyen határozatot.

Az UNO felhívása a palesztinai hadiállapot megszüntetésére

Az UNO rendkívüli ülészekkén tartama alatt is folytatód-
tak az Országban a teljes ala-
kulatok bari cirkumnyei,
amelyeknek folyamán számos
angol katonái és rendőrt meg-
öltek, autókát, vonatokat ro-
bantattak fel. Az UNO most
felhívással fordult az illegális
szervekhez, hogy a Ténymegál-
lapító Bizottság működése ide-
jén szüntessék be rendelő te-
vékenységüket. Az Igum és a
Stern-csoport válaszolt a felhi-
vásra. Bejelentésük szerint haj-

landek tüzet szüntetni, ha ez-
alatt az idő alatt az angolok is
megszüntetik a bevándorlók de-
portálását. Erőszakra azonban
erőszakkal válaszolnak. Néhány
hetes szünet után most szombat
este ismét új hajó érkezett 1800
ilegális bevándorlóval Hattaba.
Az angolok a szokásos módon
ismét mindent Ciprusra vit-
tek. — Hír szerint az utóbbi
hetekben elfogott terrorizmus
részegesen Kezarába vitték és
ott internálták őket.

(GELLERT)

Orth. kóser kétszersült

mindennemű pék- és cukrásztermények

WEISZ MÓR DOB-UTCA 22

WEISZ CUKRÁSZDÁBAN reggel tojós ételek, fagyalt ismét kapható.

H I R E K

Az UJ ÉLET
előfizetési díjai:

1 hónapra . . .	4 forint
negyedévre . . .	12 "
félévre	24 "
egész évre . . .	48 "

Az előfizetések postafutárképfénzlári befizetési lappal küldendők be a 23.299 számú postafutárképfénzlári számlára.

— Izraelita vallásos félóra a Rádióban. Kedden, május 27-én reggel 1/8 órákor a stúdióból izr. vallásos félórát közvetít a rádió. Beszédet mond: dr. Katora József pesti rabbi. Énekel: Abrahámsóhn Manó pesti főkantor. Az énekkart vezényli: Fraknoi Károly karosgy.

— A kiskunhalasi munkaszolgálatos mártírok síremlékének felavatása. Ünneppélyes külsőségek között leplezték le vasárnap, május 18-án a rákoskeresztúri zsidó temetőben a Kiskunhalason mártírhaltat hull munkaszolgálatosok fömögcsirjáján a hozzátartozók által emelt emlékművet. Az avatáson megjelentek a honvédelmi miniszter, a pártok, a zsidó intézmények és Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége képviselői. Az egyházi szertartást Abrahámsóhn Manó főkantor végezte, majd dr. Schwarcz Benjámin rabbi mondott meghatározó avatóbeszédet. A Pesti Izr. Hitközség s a Chevra Kadisa nevében Siner Marcell, a Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége nevében Kélar László alelnök beszélt. A szülők fájdalmát örök álombanorult gyermekeik felett egy megtört apa sirta el. A beszédet elhangzása után virágerdővel borították a mártírok emlékművét.

— Zsidóknak a zsidókról. A budai prédikációsorozat igen nagy figyelmet keltve folytatódik. Legutóbbi péntek este dr. Hahn István professzor „Demokrácia, zsidóság” címen rendkívül gazdag tartalmu prédikációt mondott Ujlakon, a Lágymányoson pedig dr. Klein Miklós rabbi tartott ugyancsak elgondolkasztó és megkapó beszédet. Vasárnap a Zsigmond-utcai tanácsteremben zsúfolt széksorok előtt beszélt dr. Benoschofsky Imre főrabbi és dr. Pénges Már rabbi, ny. szakfelügyelő. Aktuális kérdések és az ünnepi lelki előkészület volt a tárgy, a közönség komoly és meghatott figyelemmel követte az előadásokat, valamint Sirota Sándor főkantor művészi izléssel és kiünő tehetséggel előadott ősi dallamait. A legközelebbi előadások: péntek este Zsigmond u. 49. sz. a. dr.

Érdekes akció az elhagyott öregek
elhelyezése érdekében

Az ostrom idején az aggodalmakat befogadó intézmények legnagyobb részben elpusztultak és ennek következtében számos — teljesen magára hagyott — idős férfi és nő maradt hajléktalanul.

A hitközségek, valamint az Országos Zsidó Segítő Bizottság mindent elkövetnek az elpusztított intézmények pótlására, azonban megfelelő épület hiányában nem tudnak kellő férőhelyről gondoskodni.

Az O. Zs. S. B. segélyezői osztálya ennek a sürgős és komoly problémának a megoldására, észszerű és emberes módon indítja meg új akcióját a következőképpen:

Az otthonatlan öregek családjuknál nyernének elhelyezést, miáltal nemcsak a megukramaradtak találának új otthonra, de ellátóik anyagi helyzetén is lényegesen javítanak. Természetesen gondoskodás történik arról, hogy elhelyezésük valóban otthoni nyújtson számukra.

Mindazok, akik öregek ellátására e szempontok figyelembevételével vállalkoznak, jelentkezzenek az O. Zs. S. B. információs osztályán (Bethlen-tér 2. I. 34.). Az O. Zs. S. B. az ellátottakért havi 150.— forint készpénzt és természetbeni ellátást juttat.

Benoschofsky: Bocskay-ut 37. sz. a. dr. Klein: Rindskét beszéd címe: „Zsidóságunk jövője”.

Deportáltak érvénak Bar-micvója Itz május 31-én, szombaton délután tíz órákor a Dohány-utcai főtemplomban. A Pesti Izr. Hitközség Alapítványi Fővárbizottság vezetője kéri a hitközségeket, hogy a 11 gyermek ünnepélyének díszít megjelenségükkel emeljen szíveskedjenek.

— A Zsidó Világkongresszus prágai világkonferenciájáról írott multbeli cikkünkbe nyomdaghiba folytán tévesen került bele, hogy a „dán királyi kormány Stockholmában létesít könyvtárat.”

— A Magyar Cionista Szövetség május 23-án, szerdán délután 1/7 órákor, Füst Sándor-u. 21/b. alatti kultúrtérben önként sorozatának ötödik előadását rendezte, melynek címe „A magyar zsidóság asszimilációja a liberálisizmus-tól a szocializmusig”. Előadó: dr. Gonda László a Zsidógimnázium tanára. Vitavezető: Jámor Ferenc a palesztinai Nemzetgyűlés tagja. Hozzászólók: Szabó Zoltán író, főszerkesztő és Gellért Endre tanfelügyelő.

— Dr. Klein Ábrahám síremlékének felavatása. Kollégái barátai, tanítványai és nagyszámú ismerősei jelenlétében avatták fel május 13-án dr. Klein Ábrahám, a Pesti Izr. Hitközség egykori rabbi-vallásbírójának síremlékét a rákoskeresztúri zsidó temetőben. Abrahámsóhn Manó főkantor gyászbeszéde után dr. Bernáth Miklós avatta fel fájdalmas szavak kíséretében a közszereletben állott rabbi-vallásbíró síremlékét.

— A Szocialista-Cionisták (Jehud-Mapáj) Pártja legközelebbi összejövetelen Majoz Róbert szerk. ad elő: Antiszemitizmus és zsidóság címmel. (Május 26. Zsidó Kulturház, Füst S.-u. 21 b. d. u. 6 óra).

— Az Országos Békés Cholim Betegeket Gyógyító Egyesület május 15-én tartotta dr. Epler Henrik előkelését 75-ik rendezévi közgyűlést a Dessewffy-utcai székházában. Az előző beszámoló megemlékezett az egyesület elmúlt évi célutatos karitatív működéséről, különösképpen kiemelve a beteg-élelmezés terén kifejtett áldozatos munkáját. A kiemert referátum után Kocsin Dezső, Groszberg Jenő, Tauber Jenő szólaltak fel.

A bukaresti
Jiddisch színház

a Bar-micvó-vai kezdte meg budapesti vendéglátását. Az ügyes operett gazdag lárlháza a zsidó színeknek, érzéseknek, melegségnek, tréfáknak, jóságoknak. Olyan, mint a közismert „flódní”, amelynek utánzóhatatlan ízét és zamatát az a sokféle töltelék: a mák, a dió, a lekvár, a mazsola, a mész és a székfűszeg adja meg. A szerepiök közül, akik valamenynyien megölték a helyüket, a legjobban felszött: König Izu, aki nagyon valószínűen költötte életre a vidéki kántort, de mindenképpen megelőzve magát ragadott Tilla Podolskaja, ez az igazán hatalmas tehetségű és meglepően sokoldalú művész, aki Jiddisnek, a bármicvó-ban alakját átvitotta. Káprázlatosan énekel. Különösen a „Du... du...” kezdetű dala hatott meg. — Az előadásorozat a Zenekadencia kamaratermében sokkal alkalmasabb helyen, a Józsefvárosi színházban folytatódott „A két árva” című zenével átfestett drámával. Meglepő, hogy a társulat éppolyan jó a komoly, mint a könnyű műfajban. Rendkívül nehéz szerepe van a súlyos lelki vívódásokban vergődő apának, Izu Könignek, aki meggyőző drámai erővel oldotta meg feladatát. A feltűnő szépségű Betty Markowa elegáns, raffinált és kellemes gonosz volt mint mondén második feleség. Podolskajának ezuttal kisebb, de annál meghatározó szerep jutott. Nyomorék ifjút alakított olyan szívbe markoló hűséggel, hogy az ő bánása nekünk is fájt.

(gy. e.)

Tűzifát

szerkesztet, aprítva házhoz szállít, územeknek nagyobb tételeiben kedvezményekkel: Siera telep, Filatariát állomás, telefon: 362-224 és 162-696.

MEGBIZHATÓ asszonyt, idős, sebb hölgyhöz felveszek egyzabás lakásba. „Ügyes és becsületes” jellegre a kiadóba.

NYARALÓHELYEN panzióknak baromfit, vágok, „Rasrus” felügyelés vállalon, megfigyelés szerint „Orth-rebbi” jellegre a kiadóba.

BOY vállalat iparengedélyem és üzlethelyiségem van, 3—4 ezer forinttal társat keresek. „Boy” jellegre Boroshoz, Aud-rásey-ut 54.

KÜLÖNBELÁRATU kis szoba kiadó. Bezeredy-u. 4. sz. 1. 8—10-ig, 5—8-ig.

Egyedülálló jobbhérség, közporku nő keresek, ki lakást és fizetést kap kevés házi munkáért. Csabádnak tekintem. Rákóczi-ut 24. II. emelet 1. sz. 10.

FIATAL házvezető keres magányos ur. „Megbízható, szorgalmas” jellegre a főkiadóba.

CIÁNOZ MEZEI VACUUM VIL., Akáclá-
ak arit. Radiroz 221-895
utca 62. Tel. 221-895

ENGLÄNDER sütőde

orth. rabbiság felügyelete alatt

kétszersült, cukrászsütemények jó minőségben

Karácsony Sándor-utca 1. (Teleki-tér sarok.) Tel.: 336-757

ÓRÁT, ÉKSZERT

NEUFELDTÖL

csak Rákóczi-ut 8/a.

— Kulturdélután Székesfehérváron. A Magyarországi Izraeliák Országos Irodája a vidéki zsidó élet fokozására művészi és irodalom szempontok szerint rendezett kulturdélutánnak megszervezését tűzte ki céljául. Az első kulturdélután május 18-án Székesfehérváron volt, ahol egyébként is komoly és intenzív zsidó élet indul. Dr. Kornél Ottó megnyitóján után Gödrgy Kató operacéneső adott elő Händel oratóriumából és igen nagy tetszést aratva énekelt Burgiai és népi dalokat. Dr. Kulcsár István a galati zsidók lelki válságát nyilatkoztatta meg, lebilincselően érdekes előadásában. Pap Károlyné, férjének a nagy írónak műveiből adott elő prófétai veresű részleteket. Reiner Károly zongoraművész Mendelszont szólatatta meg szép sikerrel. Dr. Fisch Henrik felszólalása után Somogyi István hírközlési elnök zárta be méltóan a kulturdélutánt, mely a lelkes és szépszámu hallgatóságnak komoly élményt jelentett.

— Családi ünnepség. Benő-séges családi ünnepség keretében vették fel Ábrahám szövetségébe az elmúlt héten dr. Rosenblum Manó körzeti rabbi újszülött kisfiát. Az ünnepségen résztvett Stöckler Lajos hírközlési elnök és szerencsikvántaikkal üdvözölték az örömszüveget dr. Kálmán Ödön főrabbi, az Országos Rabbí Egyesület, Domonkos Miksa ügyvezető, a Pesti Izraelita Hírközlési, dr. Schwartz Benjámin rabbi, a Pesti Rabbiság, dr. Voss Lipót körzeti elnök, a testvérkörzetek és Kunstädter Vilmos körzeti elnök, a Páva-utcai körzet nevében. Meghaltait köszönte meg a jókívánásokat dr. Rosenblum Manó.

— „A főmúlt a teugely ügye.” Egyedi-Fleischmann Ferenc a Betar Klauzálteri előadótermében hétfőn este „A főmúlt, a teugely ügye” címen előadást tartott, amelyben ismertette a főmúlt szerepét az európai zsidóság kirtásában, tanácsait és sugalmazásait Hitlernek és kapcsolatait Endre Lászlóval, Baký Lászlóval és a nyilasok többi vezetőivel. Az eddig ismeretlen adatok bemutatása a megjelent negyszámu közönség körében nagy érdeklődést keltett.

EGYESÜLT ÁLLAMOKRA vonatkozóan felelősemet: nagyvagyoni, csinos, izraelita negyvenéves diplomához illő keresek „Preference quota” jellegre Balogh hirdetőbe, Szt. István-krt. 9.

AZT A KÉT LÁNYT, aki Löwinger Irén volt és júniusban Péterffy Sándor-u. 19. alatt kereste, nagyon kéri aggódó édesanyja, ismét keressék fel őt, Löwinger Józsefné, Péterffy Sándor-u. 19. II. em. 24.

Az 1944. és 1945. év vértanúiról való megemlékezés időpontjai

Az Országos Beth Din közleménye:

Értesítjük hitelességünkkel, hogy a vértanúiról való kegyeletos megemlékezés időpontjának megállapítása céljából hétről-hétre az esedékes „Jahrzeit”-dátumokat az Uj Életben közzétesszük.

Elhalálozás 1944. és 1945. években	Jahrzeit 1947-ben
1944 május 26. 1945 május 16. (Szíván 4.) péntek	május 23.
1944 „ 27. 1945 „ 17. („ 5.) szombat	„ 24.
1944 „ 28. 1945 „ 18. („ 6.) vasárnap	„ 25.
1944 „ 29. 1945 „ 19. („ 7.) hétfő	„ 26.
1944 „ 30. 1945 „ 20. („ 8.) kedd	„ 27.
1944 „ 31. 1945 „ 21. („ 9.) szerda	„ 28.
1944 június 1. 1945 „ 22. („ 10.) csütörtök	„ 29.

Akik csak azt tudják, hogy hozzátartozójuk 1944 május 23. és június 21. között, illetőleg 1945 május 13. és június 11. között halt meg, azok ez éven június 18-án (Szíván utolsó napján) tartják az évfordulót.

— Az „Ábáráz Róm” Országos Felbaráti Szeretel Egyet május 20-án, kedden délután 5 órakor beléptetőgató istentiszteletet rendez a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete (VII., Péterffy Sándor-utca 12.). A pav. III. em. belgyógyászati jobb oldal folyosóján, amelyen a főkéntori leendőket Ábrahámsohn Manó látja el. Hítszónoklatot dr. Berg József főrabbi tart.

— Az újpesti Izraelita Emlékmű Bizottság felhívással fordul az olvasóhoz: „Kérjük minden Újpestről deportálás vagy munkaszolgálat folytán elpusztult hozzátartozóknak és ismerőseiknek nevét és egyéb adatait, hogy neveiket az épülő emlékműre megörökíthessük. Izraelita Emlékmű Bizottság, Újpest, Beniczky-u. 8. sz. Telefon 292-117.

— „Miképpen zsidó lelkek.” címmel a Debora női csoport előadásorozatot rendez. Az első előadás május 21-én, szerdán délután 6 órakor lesz (VII., Akáca-u. 22. sz. alatt) Budapest és a vidék zsidóságának problémája címen, előadó: dr. Berg József. Az előadást vita követi. Mindenki hozzászólhat. Vitavezető: dr. Richtmann Mózes. Belépés díj-talan. Vendégeket szívesen látnak.

— Hír Löffler László hadifogolyról. Nagyikáta község előjáróságához Lénárt Áron tápiószelci kovácsmester (72. hsz.) a következő irásos üzenetet juttatta el: „Löffler László hadifogságban él a Kaukázusban. Jól van, rövidesen hazajön. 1833. táborban van.” Mivel a község előjárósága Löffler Lászlót nem ismeri, az üzenetet ezulon tételi közzé azzal, hogy bővebb felvilágosítást Lénárt Áron tápiószelci kovácsmester (72. hsz.) ad.

A Nővé Hámizsrebi folyó hó 27-én, kedden délután 47 órakor, Lendvén-u. 3. száma alatti mozdonyában elcsúszást szenved. Műsor: Palesztinafilm, Gáspár Teri leendő kísértő szövegével. Salamon Mihály: Világpolitikai beszámolója. Jegyek a helyszínen válthatók.

— Eljegyzés. Schwan Zsuzsa Újpest és Réti József Budapest (Eger) jegyesek.

— „Nemzedék jön, nemzedék megy.” A Haavód Hacioni színházi szombat este a zsidóság kétezer éves vándorlását példázó jeleneteket és szavakat, adtak elő az Arany János-utca 24. sz. kultúrteremben. Gondosan és szerencsésen megválasztott színdarab részletekkel és versekkel érzékeltették ezek a lelkes és lelkes színháziak azt a szomorú és örökké bizonytalan sorsot, amelyet a zsidó tömegeknek évszázadokon keresztül elviselniük kellett. A bemutatott jelenetek a közönségre, amely nagy érdeklődéssel nézte végig az előadást, igen nagy hatással volt.

— Rabbiképző intézeti hírek: Az Országos Rabbiképző Intézet Löw Imránnal emlékpályázatának első díját Eisler László, a második díjat Barla János nyerte. A Rabbiképző Intézet templomában pénteken este 8 órakor lesz az istentisztelet. Prédikál Störtes László. Szóvivőskor, a mazkir beszédel Eisler László tartja.

— A leendő izraelita hírközlési felkérésére közöljük a Leipzig közelében létező munkatáborban elhunyt és az ottani régi zsidótemetőben eltemetett magyar zsidóknak listáját. Lengy Margit, Gans Helén, Porjes Judith (Scena), Binder Zsuzsa (Tab), Florentthal Anna (Aden-linter), Freund Magda, Samnitz Magda, Borns Mária.

Megismerkednék

házaság céljából egy ideiglenes, 40-45 kg. súlyúval, ki megemlékező és szerető, önkéntesem leány. Férjem deportálásból nem jött vissza. Házias, csinosnak mondható asszony vagyok. Készlet, leírás, szepen berendezett lakásom van, textilipar-családjal rendelkezem. Levelet „Házaság házasság” jellegre a kiadóba kérek.

KIRISSETTEL, 161-éretti lakás-sal

férjhezmenne

csinos asszony, 35-40 65-ig, szerény férjhez. „Házias 376” jellegre a kiadóba.

FELJESSEN egyesülendő, csinos, jómegjelenésű asszony. Készlet, hallos lakása. Önálló foglalkozása van, keresi jómegjelenésű, komoly existenciával rendelkező, 50-55 éves férfi ismeretséget házasság céljából. „10 feleség, kifizető házasság” jellegre a kiadóba.

37 éves csinos asszony

20.000.-rt eladható ingattal és lakással, megismerkedne existenciával bíró, intelligens férfival. „Feltárási” jellegre Lendvén-u. Teréz-krt. 22.

KELEMESE otthoni nyugtató, szép lakásban annak a szeretetre váró urnak Pesten vagy vidéken, aki jómódú, 40 éves, csinos, művelt, életvezetése meglehetősen férfias lenne. „Gondolatlan, szép jövő 20 000” jellegre a kiadóba.

ELETTÁRSAT keresek, magas, nyúlós, izm. urfő személynében, 36-44 évig, akivel kölcsönösen életmódot tudnánk folytatni, életünk és színter jó anyagi körülmények között van. „Összegy lettem 40” jellegre a kiadóba.

FÉRJHEZADNÁM 25 éves, érettségizett, csinos, magas leányom. Jó gazdaasszony, szépen zongorázik. Lakhérmes, készlet, berendezett lakás és ingattal hozománytal. Levelet „Musz. övezet” jellegre kérek a kiadóba.

37 ÉVES, ÉRTEL, jó szakmával rendelkező, jómegjelenésű, intelligens ur megismerkedni némi hozománytal. Csinos hölgyek válasszát Léven „Egyszerűs szimpátia 32-ig” jellegre a kiadóba.

HÖLGY, jómegjelenésű, önálló, jó ingattal, szép lakással és vagyonnal rendelkező, keresi 40 éven felüli, lehetőleg szabó, vagy szűz urimber ismeretséget házasság céljából. Csakis rendes, gyermekszerető, korrekt urnak jöhetnek számításba. „Csinos asszony” jellegre a kiadóba.

Benősulhet

jólmenő üzletbe intelligens, negyvenes nőszerez. „Magas, karesu” jellegre a kiadóba.

SIRKÓ LÖWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállónál.) Leszállított árak!

Goldné

a zsidó uriból
legmegbízhatóbb
házasági közvetítője
VII., Alsóerdősor 8. földszint 2.
Uj telefonszám: 221-349.

MEGNESÜLTNE 26 éves, jómeg-jelenésű, lízatos pozíciójú férfi. Amerikai utlevél kezében. Fiatal, csinos nők, kinek üz-le, üzeme van, irjanak Por-gesz festéküzletbe, Kibály-u. 51.

Szabadulni kell

a múlt emlékeitől, keresek jómeg-jelenésű, vallásos érzelmei zsidó asz-zonyt (lehet vidéki is), akinek üz-létébe beilleszthető, megismerés szeggyel, 43 éves, értelművel, vidéki kereskedő. „Hív az élet” jelégére a kiadóba.

Társulna

vagy férjhezmenne 2 nagy szo-bás, összkomfortos utcai lakas-sal páci kereskedő. „55” jelégére a kiadóba.

Tanárnő, elegáns lakással, pesti ingatlannal és egyéb ér-tékekkel férjhezmenne jólszituált, hozzá illőhöz 55-62-ig. „Oz-vegy” jelégére a kiadóba.

A VAC HIREI

Box-szakosztályunk szövés és cél-tudatos munkájának eredménye abban is mutatkozik, hogy a tel-szabadság óta először jelent meg a Magyar Vízilabda Szövetség box-szövetség, május 17-én. Ezt meg-előzően haza- és külföldi verseny-ken próbálták ki. Itt a következők kemény előrelépést és eredményeket.

Tenisz versenyjeink körül kette-ven vannak részt Budapesti nemzetközi bajnokságban, a bismarck 0-0 és 4 férfi versenyje, a Testnevelési Főiskola csapatával játszanak a he-ten kettőzsi mérkőzést.

Birkózó szakosztályunk főnökeket foglalkoztat az Abonyi-utcai gimnázium alagsorában berendezett új be-lyiségekben. A tréning után rendeli-kzésre álló megfogalmazott nagy örömmel használják a birkózók is.

Torna szakosztályunk végre min-den szükséges tornaszertől egy-egy példánnyal rendelkezik. Itt meg a kópadiót is sikerül beszerezni, semmi sem lesz utjánban annak, hogy a szakosztály ismét megkezdje az új tornaszerek nevelését és régi, elcső-sztes munkájához méltóan vegye ki ré-szét a sportéletből.

A június 15-re tervezett jubileári sportbánnak előkészületei folyamat-ban vannak. A városi Hírlap fut-ball- és kézilabdacsapata a mechi-vást előrelátva és lelkesedéssel készül a nemzetközi találkozóra. Az önéne-poly műsora keretében ezer fiatal ifjú egy-egy szabadidővel, és mindan VAC sportszakosztály látvá-nyos bemutatása is hozzájárul a szí-nes és változatosnak ígérkező sport-esemény sikeréhez.

Schulz Jenő cég

Órák-ékszerés (óraajánlás)

VII., Wesselyányi u. 6., a régi házban

Gergely Miklós

(aranyműves és ékszerész)

VÉTELEI Tel.: 422-345. ELADASI

Menyasszonyi ruhák,

koszorúk, fátöl, csokor köl-csönzése vidékre is. Nyrtus-szalón, VII., Nagydíófa-u. 18. Telefon: 421-216.

Társasági legelőkeltebb házasság-

közvetítő, **Doktorné**
Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

Mindenem van,

de senkim sincs, pedig semmire sem vágyom úgy, mint vala-kire, aki megosztaná magányo-mat, kezelő vagyonomat (ház, föld). Csakis nővel, jóllel-kü, művelt, pozíciójú urak ir-janak, 50-60-ig. „Örves öze-gye” jelégére a kiadóba.

HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL megismerked-nék kizárólag jómeg-jelenésű, uris-odású, magas, jómeg-jelenésű, lebe-lőgő fiatalokkal urisodással, 50-55 évesek nem. Házasság. Nagyváltást jelölésű kizárólagos vagyok, pe-pendzett, kizárólag lakással rendel-kezem. „Közvetítő kizárva” jelégére a kiadóba.

Vidéki szombattartó

43 éves kereskedő benőssülne vagy elvenne varrónőt, kinek lakása van. Négyezer forint tőkém, kétszer fo-rint értékű textíliáim van. „Azon-nal esküszik” jelégére a kiadóba.

35 ÉVES, egzisztenciával és la-kással rendelkező férfi, csinos, állásban levő nő

feleségül venne

„Hűség” jelégére a kiadóba.

26 ÉVES, jómeg-jelenésű vidéki kereskedő ipari szakképzett-ség-gel megismerkedne. Jöcsalódból való hölgyek választást kérem 22 évesig. „Jó kedély fontos” jel-igére a kiadóba.

24 ÉVES vagyok, keresem kor-rekt, szimpatikus, korban hoz-zámillő ur ismeretségi

házasság céljából

„Győzelemre benőssülhet” jelégére a kiadóba.

NAGY elfoglaltsága miatt társa-ságba nem járó, egyedülmaradt izr. urisasszony, szépen beren-dezett 3 szobás lakással, önálló iparral, ezután keresi

házasság céljából
45-55 év közötti biztos egzisz-tenciájú, korrekt urisember is-meretségi, esetleg „Nőszabó benőssülhet” jelégére a kiadóba.

Férjhezmenne 32 éves musz. özvegy, kinek 11 éves kislánya van, kétszobás beren-dezett lakása, jömenő fűszer-üzlettel. 49 év körüli jó üzlet-emberhez, kinek némi pénze van, mivel az üzletét bővíthetné. „Szombat-tartó” jelégére a ki-adóba. Csak teljesimű leve-lekre válaszolok.

A zsinagóga naptára

Május 22, csütörtök: Szilván 3, péntek: 4, szombat: 5, vasár-nap: 6 (Sovvauusz első napja), hétfő: 7 (Sovvauusz második

napja, mázkir), kedd: 8, szerda: 9, csütörtök: 10.

Szombaton, május 24-én heti szidra: Bántódor, háftóra: Ho-sea II, 1-22.

Imaldók

	Do-hány	Rum-bach	Beth-leg	Csaky	Doza	Negyi	Pava	Zugló	Füfő	Leány-árva
Péntek este	1/48	8	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48
Szombat reggel	1/48	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Szombat délután	1/48	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Szombat délután	1/48	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Szombat este	1/48	9	9	9	9	9	9	9	9	9
Vasárnap reggel										
(Sovvauusz 1. nap)	1/48	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Vasárnap délután	1/48	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Vasárnap délután	1/48	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Vasárnap este	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48	1/48
Hétfő reggel (Sovvauusz										
II. nap) (mázkir)	1/48	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Hétfő délután (mázkir)	1/48	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Hétfő dé	12	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Hétfő délután	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8

Ünnep kimenetele: 920

Péntek esti gyertyagyújtás:
8 óra 10 perckor

A budai istentiszteletek rend-je. Május 23., pénteken este 7 órakor, május 24., szombaton d. e. 1/11 órakor, a II., Toroc-kó-u. 6/b. sz. alatti imaházban szombaton reggel 1/9 órakor, május 24-én, szombaton Savuot előestéjén 1/8 órakor, május 25., vasárnap Savuot I. napja, d. e. 10 órakor (leányok hit-valló ünnepsége) ujlaki tem-pomban, május 25., vasárnap, Savuot II. napjának előestéjén 7 órakor, május 26., hétfő, Sa-vuot II. napja, reggel 7 órakor (mázkir), május 26., hétfő, Sa-vuot II. napja, d. e. 1/11 óra-kor (mázkir). Istentiszteletek helye: III., Zsigmond király-

utja 40., XI., Boesky-ut 37., II., Torockó-u. 6/b., a II., Fő-u. 12. sz. alatti pénteken este és Sa-vuot előestéjén, XII., Labanc-ut 16/b. sz. alatti, Savuot II. nap-ján mázkir d. e. 10 órakor.

Óbuda-i templom: III., Zichy-utca 9, péntek este 7 órakor, szombat és ünnep d. e. 9 óra-kor.

SOMRE SABOSZ EGYLET IMAHÁZA,
Kákósi-ut 64.

IMALDOK SOVVUUSZ ÜNNEPÉN:
Pénteken: Kabbász Sabbosz 8.30
Szombaton: Sachrisz 7.30
Mínch 8.30
Vasárnap: Sáfchrisz 8.00
Mínch, Maáriv 8.30
Hétfő: Haskemo 7.00
MÁZKIR 8.30
Sáfchrisz 10.00
MÁZKIR 11.00
Mínch 8.45

EGESZ vallásos helyeken isme-rős

sadchen

adja le címét „Komoly” jelég-re a kiadóba.

Keresem

azt a szigorúan vallásos, egye-dülálló, 26 éves csinos nőt, aki-nek jófogalmu üzlete van, mi-hoz tizenkettő ezerrel én is hozzájárulok „Minden leformá-ciót kizáró” jelégére a kiadóba.

KERESKEM magamhoz illő uris-embert, 53-62 éves korig. Jó-meg-jelenésű hadiözvegy vagyok. Lakásom van. Választ „Jó fele-ség 62-ig” jelégére a kiadóba lérem.

JÓ POZÍCIÓBAN lévő, csinos, művelt tisztviselő megismer-kedne, jólszituált, jómegjele-nésű, feltétlen intelligens urral, 50-60-ig, házasság céljából. „Átlagon felül” jelégére a ki-adóba.

Benőssülne

intelligens, 51 éves, egyedülma-radt férfi. „Önthont szerető” jelégére a kiadóba.

PESTKÖRNYÉKI kereskedő, 52 éves, jó kondícióban, kisebb üz-lettel feleségül venne 40 körüli, lakással rendelkező, erkölcsös, szerény, intelligens nőt, ki egy-lyre maga is elősegítene kettő-jük boldogulását. „Közös cél” jelégére a kiadóba.

40 ÉVES korig feltétlen csinos asszony ismeretségi keresem házasság céljából, kinek a 15-városban lakása és üzlete is van. „Önálló kereskedő” jelég-re a kiadóba.

UJÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII., Sip-u. 12. — Telefon: 423-930.

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK
ORSZÁGOS IRODAJA

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

ROÓZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem öri-zünk meg a visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai műm-lézet Rt. körforgógepein.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal Ig.